

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΑΡΙΘΜ. ΙΟ. — Ἰούνιος 1842. — ΤΟΜ. Α΄.

ΛΕΙΨΑΝΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ.

[Συνέχ. ἀπ. Σελ. 259 Ἀριθμ. 9]

Γ'. ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ.

Τὰ διάφορα ἀντίτυπα τῶν ποιητικῶν καὶ πεζῶν συγγραμμάτων τῶν Ἑλλήνων εἶναι τὰ ἀξιολογώτερα λείψανα τῆς Φιλολογίας των. Δι' αὐτῶν οὐ μόνον ἡ Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, ἀλλὰ καὶ τὸ πνεῦμα καὶ ὁ χαρακτήρ αὐτοῦ ἀνεφάνη καὶ γενικῶς εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τῶν πολυτίμων τούτων κειμηλίων ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος ἡ ἀναγέννησις τῶν φώτων εἰς τὴν Εὐρώπην. Μ' ὄλον ὅτι δὲ τὰ πλείοτερα σχεδὸν τῶν σωζομένων Ἑλληνικῶν συγγραμμάτων ἐξεδόθησαν ἤδη διὰ τοῦ τύπου, τὰ χειρόγραφα αὐτῶν μ' ὄλον τοῦτο, καὶ μάλιστα τὰ ἀρχαιότερα. Θεωροῦνται ἀκόμη ὡς οὐσιωδέστατα ἀντικείμενα ἐρεύνης εἰς ταύς ἐραστὰς τῆς Ἑλληνικῆς Φιλολογίας.

Αἱ ἐπιγραφαὶ καὶ τὰ νομίσματα ὑπερέχουσι πολὺ ὡς πρὸς τὴν ἀρχαιότητα, τὰ Χειρόγραφα. Διότι παρεκτός τῶν Ἑρακλείων [*] λεγομένων Εἰλητηρίων, καὶ ὀλίγων τινῶν Αἰγυπτιακῶν παπύρων, οὐδὲ ἐν τὴν σήμερον σώζεται ἀντίγραφον γενόμενον κατ' ὄν ἐξ ἡ ὁ συγγραφεὺς χρόνον, ἢ ἀντιγεγραμ-

[*] Ὁρ. Φιλολογ. Ἀρθρ. Πομπήϊοι καὶ Ἑράκλεια. Σελ. 52,

μένον ἀμέσως ἐκ τοῦ πρωτοτύπου. Τ' ἀρχαιότερα διασωζόμενα χειρόγραφα εἶναι μικρόν τι πρὸ τῆς ἑκτης, καὶ μετὰ τὴν ἑκτὴν ἑκατονταετηρίδα γεγραμμένα· ἀλλὰ καὶ πολλὰ ὀλίγα ἐκ τούτων δύναται πάλιν ν' ἀναχθῶσιν ἀκριβῶς εἰς τὴν ἐποχὴν ταύτην.

Ἡ ἀπώλεια τῶν χειρογράφων ἀποδίδεται κατὰ τι μὲν εἰς τὴν ὁποίαν ἔπαθον φθορὰν κατὰ διαφοροὺς περιστάσεις, κατὰ τι δὲ εἰς τὰς πολιτικὰς καὶ φυσικὰς τῆς Ἑλλάδος συμφορὰς, καὶ κατὰ τι εἰς τὴν ἀγνοίαν καὶ τὴν δεισιδαιμονίαν τοῦ μεσαιῶνος, ἐξ ὧν ἐπήγαγεν ἡ καταφρόνησις καὶ παράβλεψις τῶν ἱερῶν τούτων λειψάνων τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους. Προσθετόν δ' εἰς τὰς ἀνωτέρω αἰτίας καὶ τὴν ὁποίαν μετεχειρίσθησαν πολλοὶ ἐκ τῶν ἐκδοτῶν συνήθειαν, ἀποῦ ἐτύπονον τὰ χειρόγραφα, ἢ ἐλάμβανον μέρος ἐξ αὐτῶν, ν' ἀπορρίπτωσιν ὅλως διόλου τὸ ὑπόλοιπον ὡς ἄχρηστον.

Ἡ ἀπώλεια τῶν χειρογράφων ἀποδίδεται πρὸ πάντων εἰς τὴν ἀξιοθρήνητον καταστροφὴν τῶν Βιβλιοθηκῶν, καὶ μάλιστα τῆς περιφημοῦ Ἀλεξανδρινῆς, εἰς τὴν ἀβέλτερον ἀτομικὴν τῶν ἀντιγραφῶν ἀπέχθειαν εἰς τινας τῶν συγγραφέων, καὶ εἰς τὴν συνήθειαν ἐπίσης καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Ῥωμαίων [ἦτις ἐπέρασαν ἀκολούθως καὶ εἰς τοὺς χριστιανούς] νὰ μίπτωσιν εἰς τὰς φλόγας τοῦ πυρὸς τὰ συγγράμματα, εἴτε πρὸς ποιῆν τῶν συγγραφέων, εἴτε πρὸς περιορισμὸν τῆς διαδόσεως τῶν φρονημάτων ἐκείνων. Κατὰ τὸν μεσαιῶνα μάλιστα, πολλοὶ τῶν αὐτοκρατόρων κατήτησαν νὰ καίωσι τὰ συγγράμματα τῶν ἠρίστων συγγραφέων καὶ ποιητῶν, ἐπὶ λόγῳ τοῦ νὰ ἐκρίξωσιν παντελῶς τὴν ἀρχαίαν πολιτείαν.

Μ' ὅλην δὲ τὴν ὁποίαν ἔπαθον φθορὰν τὰ ἀρχαῖα ταῦτα τῶν Ἑλλήνων κειμήλια, μέγας αὐτῶν ἀριθμὸς μ' ὅλον τοῦτο διεσώθη. κυρίως εἰς Μοναστήρια καὶ Μητροπόλεις. Τινὰ ἐξ αὐτῶν ἀνήκουσιν εἰς τὸν μεσαιῶνα, τὰ δὲ πλείοτερα ἔγιναν κατὰ τὴν ἀναγέννησιν τῶν γραμμάτων εἰς τὴν δεκάτην τρίτην καὶ δεκάτην τετάρτην ἑκατονταετηρίδα καὶ τὸ πρῶτον ἡμῶν τῆς δεκάτης πέμπτης, πρὸς χρῆσιν τῶν σχολείων καὶ τῶν πεπαιδευμένων. Καὶ μετὰ τὴν ἐφεύρεσιν δὲ τῆς

Τυπογραφίας, ἐνῶ ἀκόμη ἡ τέχνη αὕτη ἦτον ἀτελής, ἐσυνείθισον νὰ μεταχειρίζονται τὰ χειρόγραφα.

Δύσκολον εἶναι νὰ δυνηθῶμεν νὰ γνωρίσωμεν καλῶς τὰ χειρόγραφα. καὶ νὰ προσδιορίσωμεν τὸν χρόνον κατ' ὃν ἐγράφησαν. Πληροφορίας τινὰς μόνον δύναμεθα νὰ λάβωμεν περὶ αὐτῶν ἐκ τῶν χαρακτῆρων, (δι' ὧν εἶναι γεγραμμένα) ἐκ τοῦ μεγέθους τῶν διαστημάτων καὶ τῆς διευσθύνσεως τῶν γραμμάτων, ὡς καὶ ἐκ τῶν ἐπιτετημένων λέξεων, καὶ ἐκ τοῦ ἑξωτερικοῦ ἐν γένει τῶν χειρογράφων. Τὰ ἀρχαιότερα Ἑλληνικὰ χειρόγραφα, ὡς καὶ αἱ ἐπιγραφαί, εἶναι γεγραμμένα εἰς εἶδος κεφαλαίων γραμμάτων, ἀνευ οὐδενὸς μεταξὺ τῶν λέξεων διαστήματος, καὶ ἀνευ τόνων. Διότι, μᾶλλον ὅτι τὰ σημεῖα τοῦ τονισμοῦ εὐρέθησαν 200 Πρ. Χριστ. παρὰ τοῦ Γραμματικοῦ Ἀριστοφάνους, δὲν ἦσαν ὁμοῦς εἰς χρῆσιν πρὶν τῆς ἐβδόμης (ἀπ. Χρ). Ἑκατονταετηρίδος. Τὰ κεφαλαῖα γράμματα τὴν ὀγδόην καὶ ἐνάτην Ἑκατονταετηρίδα εἶχον πλαγίαν τινὰ κλίσιν, καὶ ἦσαν μακρότερα. Ἐκ τῆς ἐποχῆς δὲ ταύτης ἤρχισαν νὰ ἐπιτέμνωσι τὰς λέξεις, καὶ νὰ εἰσάγωσι μικρότερον ὕψος γραφῆς. Μετὰ τὴν δωδεκάτην δ' Ἑκατονταετηρίδα, νέαι χαρακτῆρες καὶ ἐπιτομαὶ λέξεων εἰσήχθησαν, καὶ μεγαλητέρα ποικιλία εἰς τὰ σχήματα τῶν γραμμάτων ἀνεφάνη.

Τὰ ἀκόλουθα θεωροῦνται ὡς ἀρχαιότερα Ἑλληνικὰ χειρόγραφα.— Ὁ Ἀλεξανδρινὸς Κώδης, ὁ Βατικανὸς Κώδης, ὁ Κοττωνιανὸς Κώδης καὶ ὁ Κολβερτινὸς Κώδης, ἔτι δὲ χειρόγραφον τοῦ Διοσκορίδου, καὶ ἕτερον, τῶν ἀπάντων τοῦ Πλάτωνος. Εἰς ταῦτα δὲ προσθετόν καὶ τὰ προαναφερθέντα Ἡράκλεια Εἰλητήρια καὶ τοὺς Αἰγυπτίους Παπύρους.

Ὁ Ἀλεξανδρινὸς Κώδης σύγκειται ἐκ τεσσάρων τόμων πρώτου μήκους, περιλαμβάνων τὴν Μετάφρασιν τῶν Ἑβδομήκοντα μετὰ τῶν Ἀποκρῦφων βιβλίων, τὴν Νεάν Διαθήκην, καὶ τινὰ ἄλλα τεμ-

μάχια. Διατηρεῖται δὲ τὰ νῦν ὁ Κώδης οὗτος εἰς τὸ ἐν Λονδίῳ Βριτανικὸν Μουσεῖον, σταλεῖς ὡς δῶρον εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Ἀγγλίας Κάρολον Α'. παρὰ τοῦ Πατριάρχου Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως, κατὰ τὸ 1628. Ὁ δὲ Κύριλλος εἶχε μεταφέρειν αὐτὸν ἐκ τῆς Ἀλεξανδρείας, ὅπου πιθανῶς καὶ ἐγράφη. Τὸ χειρόγραφον τοῦτο ἀνάγεται παρὰ τινῶν εἰς τὴν τετάρτην Ἐκατονταετηρίδα, ἀλλ' ὑπὸ τῶν πλειοτέρων, εἰς τὴν ἕκτην. Εἶναι δὲ γεγραμμένον ἄνευ τόνων, πνευμάτων, καὶ διαστημάτων μεταξὺ τῶν λέξεων. Ἡ νέα διαθήκη ἐξεδόθη, κατὰ τὸ 1786, ἀπαρλλάκτως μὲ τὴν τοῦ χειρογράφου τούτου, παρὰ τοῦ Βωίδου βιβλιοθηκαρίου τοῦ Μουσείου· οἱ ψαλμοὶ, κατὰ τὸ 1812 παρὰ τοῦ Βαβέρου, ὅστις καὶ εἶχεν ἀναλάβει νὰ ἐκδόσῃ καὶ τὴν λοιπὴν Παλαιὰν Διαθήκην, δαπάνη τοῦ Συλλαλητηρίου.

Ὁ Βατικανὸς Κώδης περιέχει τὴν Ἡλαιὰν Διαθήκην τῶν Ἑβδομήκοντα, καὶ μέρος τῆς Νέας. Εὐρίσκεται δὲ εἰς τὴν Βατικανὴν βιβλιοθήκην τῆς Ῥώμης, ἐνθεν καὶ τὸ ὄνομα ἔλαβεν. Εἶναι δὲ γεγραμμένον εἰς Περγαμνὸν χάρτην, μὲ χαρακτῆρας σχεδὸν τοῦ αὐτοῦ μεγέθους καὶ ἄνευ διαστημάτων. Ἐκάστη δὲ αὐτοῦ σελὶς διαιρεῖται εἰς τρεῖς στήλας. Τινὲς ὑπέθεσαν ὅτι ἐγράφη κατὰ τὴν τετάρτην Ἐκατονταετηρίδα, ἀλλὰ καὶ τοῦτο τὸ χειρόγραφον ἀνάγεται εἰς τὴν ἕκτην ἢ καὶ εἰς τὴν ἑβδόμην.

Ὁ Κοττονιανὸς Κώδης μετεκομίσθη ἐκ τῶν Φιλίππων ὑπὸ δύο ἀνατολικῶν ἐπισκόπων, οἵτινες καὶ προσέφερον αὐτὸν δῶρον εἰς τὸν Ἑρρίκον Η'. Ἐτέθη δὲ εἰς τὴν Κοττονιανὴν βιβλιοθήκην μὲγα μέρος αὐτοῦ ὅμως ἐγίνε παρανάλωμα πρὸς τὸ 1731, τὸ δ' ὑπόλοιπον ἐτέθη εἰς τὸ Βριτανικὸν Μουσεῖον. Θεωρεῖται δὲ ὁ Κώδης οὗτος ὡς τὸ ἀρχαιότερον ἐκ τῶν διασωζομένων χειρογράφων οἷου δήποτε μέρους τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, καὶ ἀνάγεται εἰς τὴν τετάρτην, ἢ τὰς ἀρχὰς τῆς πέμπτης Ἐκατονταετηρίδος. Ἐχει δὲ καὶ διαφορὰς καλλωπισμούς.

Ὁ Κολβερτινὸς Κώδης περιέχει μέρος τῶν Ἑβδομήκοντα. Ἀνήκε δὲ τὸ πρῶτον εἰς τὴν συλλογὴν τῶν χειρογράφων τοῦ Κολβέρτου· τὰ νῦν ὅμως εὐρίσκεται εἰς τὴν Βασιλικὴν βιβλιοθήκην τῶν Παρισίων, καὶ λέγεται ὅτι εἶναι μέρος τοῦ Σάρραβιανοῦ λεγομένου Κώδης. Ἀνάγεται δὲ καὶ τοῦτο τὸ χειρόγραφον εἰς τὴν πέμπτην ἢ ἕκτην Ἐκατονταετηρίδα.

Τὸ Χειρόγραφον τοῦ Διοσκορίδου, διατηρούμενον ἐν τῇ Αὐτοκρατορικῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Βιέννης, εἶναι ἀρκετὰ περίεργον λείψανον τῆς ἀρχαιότητος. Λέγεται ὅτι ἐγράφη διὰ τὴν Ἰουλιάναν Ἀνικίαν, Συγατέρα τοῦ Ὑλαβίου Ἀνικίου Ὀλυβρίου. αὐτοκράτορος τῆς Δύσεως τὸ 472. Ἐστάλη δὲ εἰς τὴν Βιένναν παρὰ τοῦ Βουσβεκοῦτου τοῦ παρὰ τῇ Ὁθωμανικῇ αὐλῇ σταλέντος τὸ 1550. Περιέχει δὲ τὸ χειρόγραφον τοῦτο τὰ περὶ Ἰατρικῆς κτλ. συγγράμματα τοῦ κατὰ τὸ 64 ἀπ. Χρ. ἀκμάσαντος Διοσκορίδου, καὶ εἶναι κεκοσμημένον μὲ διαφορὰς ζωγραφίας φυτῶν, πτηνῶν, ὄφρων καὶ μ' ἄλλα εἶδη καλλωπισμῶν οἵτινες συντέτεινον κυρίως κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην νὰ καταστήσωσι πολῦτιμον χειρόγραφόν τι. Ἀξιοπεριεργότεραι ὅμως πάντων εἶναι ἐν αὐτῷ αἱ εἰκόνες ἐπτὰ τῶν περιφημοτέρων ἰατρῶν ἢ βοτανικῶν τῆς ἀρχαιότητος. Ἔτερον δὲ ὅμοιον χειρόγραφον ὑπῆρχεν εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τῆς Νεαπόλεως, πλὴν καὶ τοῦτο τὰ νῦν εὐρίσκεται εἰς τὴν τῆς Βιέννης.

Τὰ ἅπαντα τοῦ Πλάτωνος, εὐρεθέντα εἰς τὴν νῆσον Πάτμον καὶ μετακομίσθέντα παρὰ τοῦ Κλαρκίου εἰς Λονδίον. Τὸ χειρόγραφον τοῦτο εἶναι πρῶτου μήκους, γεγραμμένον εἰς Περγαμνὸν χάρτην, διὰ σχολίων εἰς μικρὰ κεφαλαῖα γράμματα. Παρὰ τοῦ Πόρσωνος καλεῖται μνημεῖον φιλολογίας, καὶ εἶναι τὸ ἀρχαιότερον χειρόγραφον ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν Συγγραφέων, (ἐξαιρουμένου τοῦ προαναφερθέντος χειρογράφου τοῦ Διοσκορίδου) μὲ διωρισμένην ἀκριβῆ

σημείωσιν τῆς χρονολογίας. Ἐγρᾶφη δὲ 6404 ἔτη χρισ. κόσμ. (ὡς ἀναφέρεται ἐν αὐτῷ), ἐπὶ τῆς βασιλείας Λέοντος τοῦ Βασιλείου.—Ὁ Δορβίλλος (εἰς Χαρίτων). λέγει ὅτι εἶχεν ἀντίγραφον τοῦ Εὐκλείδου ἀρχαιότερον τοῦ χειρογράφου τούτου [ἐν] ἔτας, καὶ ὁ Μοντεφαλκῶνιος εἰς τὴν Παλαιογραφίαν του (σελ. 42) ἀναφέρει ὅτι ἶδεν ἕτερον χειρόγραφον Ἑλληνικὸν ἐξ ἔτη γεγραμμένον πρὸ τούτου. Καὶ τὰ δύο ταῦτα χειρογραφα μὴ ὄλον τοῦτο ἠφανίσθησαν. (*)

Τὰ Ἡράκλεια Εἰλητήρια ἢ Εἰλήματα εὐρέθοντα εἰς τὴν ἀνασκαφὴν τῆς Ἡρακλείας, εἶναι ἀξιοσημείωτα διὰ τὴν ἀρχαιότητά των μᾶλλον ἢ διὰ τὴν πραγματικὴν αὐτῶν ἀξίαν. Κατ' ἀρχὰς διήγειραν μεγάλως τὴν προσοχὴν τῶν πεπαιδευμαίνων. Τὰ πλείοτερα ἐξ αὐτῶν ὅμως ἐκτυλισθέντα μετεβλήθησαν ἀμέσως εἰς κόνιν· εἰς δὲ τὰ λοιπὰ, (μὴ ὄλον ὅτι μεγάλοι κόποι ἔγιναν εἰς τὴν ἐκτύλιξιν αὐτῶν) ἐμεταιώθησαν διόλου αἱ ἐλπίδες τῶν Φιλολόγων, καθότι δὲν εὐρέθη εἰς αὐτὰ εἰμὴ τὸ οὐχὶ τοσοῦτον ἀξιόλογον περὶ Μουσικῆς σύγγραμμα τοῦ Φιλοδήμου.

Οἱ Αἰγύπτιοι πάπυροι, ὄντες γεγραμμένοι Ἑλληνιστί, εὐρέθησαν εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ θεωροῦνται ὡς τὸ ἀρχαιότατον χειρόγραφον τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης. Τρεῖς ἐξ αὐτῶν χρονολογοῦνται ὡς γεγραμμένοι πρ. Χριστ. Ὁ ἀρχαιότερος (113 πρ. Χριστ.) ἐφέρθη εἰς τὴν Εὐρώπην παρὰ τοῦ Κασάτου τὸ 1822, καὶ ἀνήκει εἰς τὴν Βασιλικὴν βιβλιοθήκην τῆς Γαλλίας. Εἶναι δὲ 16 ἡμισ. ποδ. τὸ μῆκος καὶ 8 τὸ πλάτος, καὶ περιέχει 505 σελίδ. Περιλαμβάνει δὲ συνθήκην τινὰ ἢ πωλητήριον μέρους γῆς πλησίον τῆς Πτολεμαίδος. Καὶ ὁ χρονολογούμενος δὲ τὸ 104 πρ. Χριστ. περιέχει ὁμοίως συμφωνίαν τινὰ, καὶ εὐρέθη ἐπίτινος τάφου. Ὁ χρονολογούμενος 82 πρ. Χριστ. εἶναι ἀξιοσημείωτος ὡς ἐμπειρέχων, παρεκτός τῆς Ἑλληνικῆς, καὶ Αἰγυπτιακῆν

[*] Ὅρ. Τὰ εἰς Ἰσοκράτ. Προλεγόμεν. Κορ.

γραφὴν, κατὰ τὸν ἐγγώριον τρόπον. Ἄλλοι δύο ἐκ τῶν παπύρων ἀνάγονται εἰς τὴν δευτέραν ἑκατονταετηρίδα ἀπ. Χριστ. οἱ δὲ λοιποὶ ἀναφέρονται εἰς τὴν πέμπτην, ἢ ἀργότερα.

Χάρη περιεργείας ὑποσυνάπτου ἐν ταῦτα τὰς κυριώτερας βιβλιοθήκας, ἐνθα εὐρίσκονται αἱ ἀρισταὶ συλλογαὶ τῶν Ἑλληνικῶν χειρογράφων.—Εἰς Ἰταλίαν. Ἡ ἐν Νεαπόλεσι βασιλικὴ βιβλιοθήκη, καὶ ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Μοναστηρίου τοῦ Ἁ. Αἰγυπτινίου ἢ ἐν Τουρίνῳ βασιλικὴ βιβλιοθήκη ἢ ἐν Ῥώμῃ βασιλικὴ βιβλιοθήκη καὶ ἄλλαι τινὲς ἰδιωτικαὶ ἢ ἐν Βενετία τοῦ Ἁ. Μάρκου καὶ πολλαὶ ἄλλαι ἰδιωτικαὶ συλλογαὶ ἢ ἐν Φλωρεντία βιβλιοθήκη τῶν Μεδίκων περιέχουσα μίαν ἐκ τῶν ἀξιολογωτέρων συλλογῶν τῶν χειρογράφων ἢ ἐν Μεδεολάνοις Ἀμβροσιανὴ βιβλιοθήκη.—Εἰς Ἰσπανίαν. Ἡ Ἐσκουραλιανὴ βιβλιοθήκη.—Εἰς Γαλλίαν. Ἡ ἐν Παρισίοις βασιλικὴ βιβλιοθήκη περιέχουσα πολλὰ τῶν χειρογράφων ἄτινα πρότερον ἄνηκον εἰς ἄλλας βιβλιοθήκας.—Εἰς Ἀγγλίαν. Αἱ εἰς Καμβρίαν βιβλιοθήκαι ἢ ἐν Ὁξφόρδῳ Βολδεΐα βιβλιοθήκη, καὶ τὸ ἐν Λονδίῳ Βριτανικὸν Μουσεῖον.—Εἰς Γερμανίαν. Ἡ ἐν Βιέννῃ αὐτοκρατορικὴ βιβλιοθήκη ἢ ἐν Μονάχῳ τοῦ βασιλέως τῆς Βαυαρίας ἢ ἐν Λειψία βιβλιοθήκη τῆς Συγκλήτου αἱ βιβλιοθήκαι τῶν Δουκῶν τοῦ Βεϊμάρου καὶ Οὐόλφενβούτελ ἢ ἐν Δρέσδῃ τοῦ βασιλέως τῆς Σαξωνίας. Εἰς Πρωσίαν. Ἡ ἐν Βερολίῳ βασιλικὴ βιβλιοθήκη.—Εἰς Δανίαν. Ἡ ἐν Κοπεγχάγῃ βασιλικὴ βιβλιοθήκη.—Εἰς Ὀλλανδίαν. Ἡ εἰς Λεϊδένῳ βιβλιοθήκη τοῦ Πανεπιστημίου.—Εἰς Ῥωσίαν. Ἡ ἐν Μόσχῃ βιβλιοθήκη τῆς Συνόδου.

ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ Ἀρ. 7.

—0—

ΝΥΚΤΕΡΙΔΕΣ.

Εἰς τὴν τάξιν τῶν Τετραχείρων λεγομένων Μαστοφόρων ἀνάγονται καὶ αἱ Νυκτερίδες. Ἐκ πρώτης προσόψεως τὰ ἀξιοπεριέργα ταῦτα ζῶα φαίνονται ὅτι ἐπέχουσι τὸν μεταξὺ τῶν τετραπόδων καὶ πτηνῶν τόπον· δὲν ὑφοῦνται ὅμως εἰς τὸν ἀέρα, εἰμὴ διὰ τῆς ἐκτεινομένης περὶ τὸ σῶμα αὐτῶν μεμβράνης.

Ὁ ὄργανισμὸς τῆς Νυκτερίδος διεγείρει τῶντι τὸν θάυμασμόν τοῦ ἀνθρώπου. Τὰ ὀστά τῶν ἐμπροσθινῶν αὐτῆς ποδῶν εἶναι ἀρκετὰ μακρὰ, καὶ συνέχονται μετὰ πλατείας τινὸς μεμράνης ἧτις δύναται νὰ περιμαζευθῇ εἰς ἀπίρους πτυχάς, ὅταν τὸ ζῶον θέλῃ ν' ἀναπαυθῇ, καὶ νὰ ἐπεκτανθῇ μεγάλως, ὅταν ᾖ ἀνάγκη νὰ πετάξῃ. Ἡ πτῖσις ὅμως τῆς Νυκτερίδος εἶναι ἀτακτος καὶ κοπιαστικὴ, καὶ πολλάκις συμβαίνει νὰ διακόπτηται καὶ ἀπὸ τὸ μικρότερον πρόσκομμα. Εἶναι δὲ καὶ ζωοτόκος, ὡς τὰ λοιπὰ Μαστοφόρα, καὶ γεννᾷ ἐν καὶ δύο (τὸ θέρος), ἔχουσα καὶ τακτικὰ καταμήνια. Φαίνονται δὲ αἱ Νυκτερίδες περὶ τὸ θέρος, καὶ ἴπτανται εἰς τὸ σκότος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Τὸν χειμῶνα δὲ σύρονται εἰς θερμὰ καὶ σκιώδη μέρη, μένουσαι μέχρι τῆς ἀνοιξέως εἰς ληθαργικὴν κατάστασιν, (αἰμωδισμέναι) ἀνευ τροφῆς, καὶ αἱ μὲν ἐξ αὐτῶν κρεμῶνται εἰς τι μέρος (εἰς σπήλαια, εἰς δένδρα, κ τ λ.) μετὰ τοὺς πόδας εἰς τὰ ἄνω, καὶ τὴν κεφαλὴν εἰς τὰ κάτω, αἱ δὲ προσκολλῶνται εἰς τοὺς τοίχους, ἀλλὰ δὲ τελευταῖον ἐμβαίνουν εἰς τὰς τρύπας. Τρέφονται δ' αἱ Νυκτερίδες μετὰ κύνωπας, νυκτερινὰς πεταλούδας, ζωύφια κ τ λ. Τρῶγουσι δὲ καὶ κρέας, καὶ κωμῶνται τὸν πλεῖστον καιρὸν τῆς ζωῆς των.

Τὰ εἶδη τῶν Νυκτερίδων εἶναι πάμπολλα, καὶ ἡ μεγαλητέρα αὐτῶν διαφορὰ ὑπάρχει εἰς τὰ ὦτα καὶ τὴν ρίνα, ἐξ ὧν καὶ διαφόρους ὀνομασίας λαμβάνουσι. Εἰς τὴν Ἀφρικὴν, εἰς Μαδαγασκάρ καὶ ἄλλας νήσους, καὶ εἰς τὴν Μεσημβρινὴν Ἀσίαν εὐρίσκονται χονδρόταται Νυκτερίδες ὡς κόρακες, αἰτινες καὶ προσβάλλουσι κατὰ τῶν ἀνθρώπων ριπτόμεναι καὶ τὴν ἡμέραν ἀκόμη εἰς τὸ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ δαγκάνουσαι αὐτοὺς σκληρότατα. Θανατόνουσι δὲ καὶ τὰ μικρὰ κτήνη καὶ τὰ πουλῖα διὸ καὶ Ἰπτάμενοι Κύνες προσεκλήθησαν. Καὶ οἱ λεγόμενοι δὲ Ἰπτάμενοι Γάτοι πρέπει νὰ ᾖναι εἶδη Νυκτερίδων. Δύνανται δὲ νὰ ἡμερεθῶσι κατὰ τὰ ζῶα ταῦτα καὶ

Χουαίτ λέγει ὅτι ἶδε Νυκτερίδα λαμβάνουσαν τὰς μύϊας ἐκ τῶν ἀνθρωπίνων χειρῶν. Πολλοὶ δὲ διὰ πείρας βεβαιοῦσιν ὅτι εἶδη τινὰ αὐτῶν ἔχουσι ἰδιαιτέραν νόησιν, ὥστε, ἂν στερηθῶσι τῆς ὀράσεως, ν' ἀποφεύγωσιν οἰονδήποτε πρόσκομμα.

Τὸ ἀξιοσημειότερον εἶδος Νυκτερίδος εἶναι εἰς τὴν Ἀμερικὴν τὸ λεγόμενον Βαμπύρ, διὰ τὴν ὑπερβολικὴν του δίψαν εἰς τὸ αἷμα. Προσκολλᾶται δὲ αὕτη εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ ζῶα ἐνῶ κοιμῶνται, καὶ τοσοῦτον πιπιλίζει τὸ αἷμα αὐτῶν, ὥστε συνεπιφέρει ἀμέσως τὸν θάνατον. Αἱ Νυκτερίδες δ' αὗται κατηράνισαν καὶ ἅπαντα τὰ περὶ τὸν Ἀμαζόνια ποταμὸν κτήνη ἅτινα ἐπίτηδες εἶχον μετακομίσειν ἐκεῖσε πρὸς αὔξησιν τοῦ γένους των. Ἴσως δὲ ἐκ τῶν ζῶων τούτων συνέλαβον καὶ οἱ παλαιοὶ τὴν περὶ τῶν μυθολογούμενων Ἀρπυιῶν ἰδέαν, περὶ ὧν καὶ ἐλέγετο ὅτι εἶχον ὑπερβολικὴν πείναν. Εἶναι δὲ περιεργον ὅτι τὰ ζῶα ταῦτα δὲν δαγκάνουσι μετ' ὀργῆς, διότι τότε ἠδύνατο νὰ ἐξυπνίσωσιν οἱ ἀνθρώποι, ἀλλὰ διὰ τῆς γλώσσης των (ἧτις τραχεῖα οὖσα ἔχει λεπτοτάτας τινὰς ἀκμὰς εἰς εἶδος τριάντης) ἀνοίγουσιν ἐλαφρῶς τοὺς πόρους τοῦ δέρματος, καὶ οὕτω πιπιλίζουσιν ἀνεπαίσθητως τὸ αἷμα. Μετεκομίσθησαν δὲ τινὰ ἐκ τῶν ζῶων τούτων εἰς τὴν Εὐρώπην, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ζήσωσιν αὐτοῦ. Οἱ Ἰνδοὶ τρῶγουσιν αὐτάς, καὶ βεβαιοῦσιν ὅτι τὸ κρέας των εἶναι ἀξιόλογον.

Λέγεται ὅτι εἰς πολλὰ μέρη εἶδη τινὰ ἐκ τῶν ζῶων τούτων κρεμῶνται πολλάκις τὸ ἐν ἐκ τοῦ ἄλλου, εἰς εἶδος βότρου, καὶ ὁ κ. Φώρστερ βεβαίωσεν ὅτι εἶδε πεντακοσίας τοῦλάχιστον Νυκτερίδας ἐπὶ τινος δένδρου κρεμαμένας, τὴν μίαν ἐκ τῆς ἄλλης, διὰ τῶν ἐμπροσθεν ἢ διὰ τῶν ὀπισθεν ποδῶν.

Ὁ Ναύαρχος Στεδμάν ἀναφέρει ὅτι κοιμώμενος ποτὲ εἰς ὑπαιθρον μέρος, εἰς Σουρινάμ, προσεβλήθη ὑπὸ τινος Νυκτερίδος. Ἐξυπνήσας, λέγει, τὸ πρῶτον περὶ τὰς τέσσαρας ὥρας, ἐταράχθη μεγάλως ἰδὼν ὅτι

ἦτο κυλισμένος εἰς πηγμένον αἷμα, χωρὶς νὰ αἰσθῶ-
νηται οὐδένα πόνον, πᾶρεξ μικρᾶς τινὸς ἀτονίας. Ἐ-
γερωθεὶς, ἔτρεξεν ἀμέσως εἰς τὸν χειροουργόν, ὅλος κε-
χρημένος μὲ τὸ αἷμα. Ἀποῦ δ' ἔβαλεν ὀλίγον ταμβάκον
εἰς τὴν φαινομένην μικρὰν τρύπαν, καὶ ἔπλυσε τὸ αἷ-
μα καὶ ἀπὸ τὸ πρόσωπον καὶ ἀπὸ τὰ φορέματά του,
ἐξήτασε καὶ τὸ μέρος ὅπου ἐκοιμάτο, καὶ ἐκ τῶν πολ-
λῶν σωρῶν τοῦ πηγμένου αἵματος, ὁ χειρουργὸς
ἔκρινεν ὅτι ἔγασε τοῦλάχιστον δώδεκα ἕως δέκα πέν-
τε οὐγγίας αἵματος.— Ὁ Σταδμᾶν προσθέτει ὅτι τὰ
ζῶα ταῦτα γνωρίζοντα δι' αὐτοματισμοῦ ὅτι ὁ ἄνθρω-
πος κεῖται εἰς βαθῦν ὕπνον, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἴ-
πτανται περὶ τὸν πόδα αὐτοῦ, καὶ ἐνόσω μὲ τὰ πε-
ρά των κάμνουσιν ἀέρα εἰς αὐτὸν, δαγκάνουσι τὴν
ἄκραν τοῦ μεγάλου δακτύλου· πλὴν τοσοῦτον ὀλίγον,
ὥστε μόλις νὰ φαίνηται, τὸ ὅποιον καὶ δὲν προξενεῖ
σχεδὸν οὐδένα πόνον. Διὰ τῆς τρύπας δὲ ταύτης
αἱ Νυκτερίδες ἀρχίζουσι νὰ ῥοφῶσι τὸ αἷμα ἐλαφρῶς,
ἐξακολουθοῦσαι νὰ ἐξεμῶσι τὸ ὅποιον ἐπιπίλισαν, καὶ
πάλιν νὰ πιπιλιζῶσιν ἄλλο, ἕως οὗ μόλις νὰ δύναν-
ται νὰ πετῶσιν. Εἶδη δὲ τινὰ αὐτῶν δαγκάνουσι
πρὸ πάντων εἰς τὰ ὦτα, καὶ πάντοτε εἰς μέρη ὅθεν
τὸ αἷμα δύναται νὰ ῥεύσῃ εὐκολώτερον.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ.

—0—

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ ἢ ΑΙ ΒΑΣΙΛΙΚΑΙ ΑΚΑΔΗ-
ΜΙΑΙ. Καθόσον ἡ κασίγνωστος περὶ τὰ τέλη τῆς παρελ-
θούσης Ἐκατονταετηρίδος ἐπανάστασις τῆς Γαλλίας
προώδευεν οὐσιωδῶς, πᾶν αἰσθημα πολιτισμοῦ ὤφειλε
νὰ ἐξαλειφθῆ ἀπὸ τὴν πρῶν ἐναμβρυνομένην εἰς τὰ
φῶτά της χώραν, καὶ ἡ παιδεία καὶ αἱ ἐπιστῆμαι νὰ
ἐξορισθῶσιν ὀλοτελῶς ἀπ' αὐτῆς. Ὅθεν καὶ διὰ ψη-
φίσματος τῶν 1793 καθηργήθησαν, πρὸς τοῖς ἄλλοις, καὶ

ἅπαναι αἱ ἐπὶ Λουδοβίκου ΙΓ'. καὶ Λουδοβίκου ΙΔ'.
συστηθεῖσαι ἑταιρεῖαι, ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἀκαδημίαι.
Μετὰ τὴν πτῶσιν ὅμως τοῦ τρομεροῦ ἐκείνου τέρατος
τῆς ἀνθρωπότητος Ῥοβεσπιέρρου, τὸ ἐθνικὸν Συμβα-
τήριον, προτάσει τοῦ Ἀββᾶ Ἰρηγορίου, διώρισεν ἐπι-
τροπὴν τινὰ πρὸς ἀνέργειαν καὶ διατήρησιν τῶν δια-
φόρων καταστημάτων τῆς Γαλλίας, καὶ σιμὰ τῶν
ἄλλων, ἀντὶ τῶν προτέρων Ἀκαδημιῶν συνέστησε δι'
ιδιαιτέρου θεσπίσματος (Βρουμαῖου(*) 3. Δ'. ἔτος, 1795
Οκτωβ. 26) τὸ λεγόμενον Ἰνστιτούτον, εἰς τὸ ὅποιον
καὶ διέταξεν ἀριθμὸν τινὰ μελῶν, ἅτινα ἐκλεξάν καὶ
τοὺς ὑπολοίπους.— Διηρέθη δὲ τὸ Ἰνστιτούτον κατ' ἀρ-
χὰς εἰς τρεῖς κλάσεις· ἦτοι Περὶ τῶν Φυσικῶν καὶ Μα-
θηματικῶν ἐπιστημῶν, Περὶ τῶν Ἡθικῶν καὶ Πολι-
τικῶν ἐπιστημῶν, καὶ Περὶ τῆς Φιλολογίας καὶ τῶν
Καλῶν Τεχνῶν. Ἀκολούθως ὅμως Ναπολέων ὁ Βα-
νοπάρτης (μέλος ὢν πρότερον τῆς Μαθηματικῆς κλά-

(*) Περιεργείας χάριν καταχωροῦμεν ἐνταῦθα τὰ κατὰ τὴν
Γαλλικὴν ἐπανάστασιν ἀντικατασταθέντα ὀνόματα τῶν Μηνῶν,
διότι ἴσως θέλουσι συμπέσει καὶ ἄλλοτε εἰς τὸ κείμενον.

Τὸ νέον ἔτος τῶν Γάλλων ἤρχιζε κατὰ τὸ μεσονύκτιον τῆς
πρώτης ἡμέρας τῆς Φθινοπωρινῆς Ἰσημερίας, ἦτοι τὴν 21ην— 22αν
ἡμέρ. τοῦ Σεπτεμβρίου [N. E.] καὶ διηρεῖτο εἰς δώδεκα μῆ-
νας ἐκ τριάκοντα ἡμερῶν, ὧν τὰ ὀνόματα.

Βενδεμαίρ	Τρυγητής	Σεπτέμβριος	κτλ.
Βρουμαίρ.	Ὀμιχλιστής	_____	
Φριμαίρ	Παχυστής	_____	
Νιβός	Χιονιστής	_____	
Πλουβιός	Βροχιστής	_____	
Βεντόζ	Ἀνιμιστής	_____	
Γερμινάλ	Δενδρανοικτής	_____	
Φλορεάλ	Ἀνδιστής	_____	
Πραιριάλ	Χορτοφόρος	_____	
Μισσιδώρ	Θερμιστής	_____	
Τερμιδώρ	Θερμοδότης	_____	
Φρουκτιδώρ	Καρποδότης [Κ.]	_____	

Αἱ προσδετόμεναι δὲ μετὰ τὸν Φρουκτιδώρ πέντε ἡμέραι πρὸς
ὑποπλήρωσιν τοῦ ἀληθοῦς ἐνιαυτοῦ ὠνομάσθησαν Κομπλιμανταίρ
καὶ Σανκουλοτιδ, ἦτοι Συμπληρωματικαὶ καὶ Ἡεβράκωται.

σεως τὸ 1797) γενόμενος ἕπατος. διήρσε (1803) τὸ Ἰνστιτούτον εἰς τέσσαρα μέρη, ἐξ ὧν τὸ μὲν πρῶτον περιεῖχε τὰς Φυσικὰς καὶ Μαθηματικὰς ἐπιστήμας, τὸ δεύτερον, εἶχεν ὡς ἀντικείμενον τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν καὶ Φιλολογίαν, τὸ τρίτον τὴν παλαιὰν Ἱστορίαν καὶ Φιλολογίαν, καὶ τὸ τέταρτον, τὰς Καλὰς Τέχνας. Μετὰ δὲ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς βασιλείας, Λουδοβίκος ΙΗ΄ ἀντεκατέστησε 1816 Μαρτ. 21, τέσσαρας Ἀκαδημίας, ἧτοι ἁ. Τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν β' τὴν Βασιλικὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιγραφῶν καὶ τῆς Φιλολογίας γ'. τὴν Βασιλικὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν καὶ δ'. Τὴν Βασιλικὴν Ἀκαδημίαν τῶν Καλῶν Τεχνῶν αἵτινες καὶ ἐτέθησαν ὑπὸ τὴν ἄμεσον προστασίαν τοῦ βασιλέως. Κατὰ δὲ τὸ 1832 συνεστήθη καὶ ἕτερα Ἀκαδημία ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἀκαδημία τῶν Ἠθικῶν καὶ Πολιτικῶν ἐπιστημῶν. Τὰ εἰς ὅλας τὰς ἀκαδημίας κοινὰ κεφάλαια κυβερνῶνται διὰ τινος ἐπιτροπῆς συγκειμένης ἐκ 10 μελῶν (δύο ἐξ ἑκάστης ἀκαδημίας) καὶ προεδρευομένης παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δημοσίου ἐκπαιδεύσεως. Τὰ μέλη ἑκάστης Ἀκαδημίας δύνανται νὰ ἐκλεχθῶσιν εἰς ὅλας τὰς ἄλλας, καὶ ἕκαστος λαμβάνει 1500 φρ. μισθόν, ἔλλειπών ὅμως ἐκ τῶν συνεδριάσεων, στερεῖται 300 φράγκων, ἅτινα καὶ διαμοιράζονται εἰς τοὺς ἀνελλιπῶς παρευρισκομένους εἰς αὐτάς. Ἐκάστη δ' ἀκαδημία ἔχει τοὺς ἰδίους αὐτῆς κανόνας, καὶ δύναται νὰ ἐκθέσῃ τὰ κεφάλαιά της κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτῆς. Θέλησιν. Ἡ βιβλιοθήκη, αἱ συλλογαί, κτλ. τοῦ Ἰνστιτούτου εἶναι κοινὰ καὶ εἰς τὰς πέντε ἀκαδημίας. Ἐμπεριέχει δὲ τὸ Ἰνστιτούτον 217 κατ' ὄνομα μέλη, 45 ἐλευθέρους λεγομένους ἀκαδημιακοὺς, 31 συμπαρέδρους καὶ 219 ἀνταποκριτάς.

Καὶ ἡ μὲν Γαλλικὴ Ἀκαδημία σύγκειται ἐκ 40 μελῶν, ἅτινα ἐξετάζουσι τὰ οὐσιωδέστερα συγγράμματα τῆς Φιλολογίας, καὶ ἀποβλέπουσι κυρίως εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς γλώσσης. Ἡ ἀκαδημία αὕτη προσφέ-

ρει κατ' ἔτος δῶρον 1500 φρ. διὰ τὴν ποίησιν καὶ τὴν ῥητορικὴν. Προσφέρει δὲ δύο ἕτερα δῶρα, τὸ μὲν διὰ τὸ ἐπωφελέστερον εἰς τὰ ἤθη τοῦ λαοῦ πόνημα, τὸ δὲ δι' ἐνάρετον τινὰ πρᾶξιν ἀνατανατομένην εἰς τὰς κατωτέρας τῆς κοινωνίας κλάσεις.

Ἡ δὲ Ἀκαδημία τῶν Ἐπιγραφῶν καὶ τῆς Φιλολογίας, σύγκειται ἐκ 40 μελῶν καὶ 10 ἐλευθέρων ἀκαδημιακῶν. Αἱ ἀξιολογώτεραι γλῶσσαι, αἱ ἀρχαιότερες καὶ τὰ τοιαῦτα εἶναι τὰ ἀντικείμενα αὐτῆς. Ἡ κυριώτερα δὲ προσοχὴ τῆς Ἀκαδημίας ταύτης δίδεται εἰς τὴν ἀκριβῆ μετάφρασιν τῶν Ἑλληνικῶν, Ῥωμαϊκῶν καὶ Ἀνατολικῶν συγγραμμάτων εἰς τὴν Γαλλικὴν, καὶ εἰς διαφόρους συλλογὰς. Προσφέρει δὲ κατ' ἔτος δῶρον, 1500 φρ. διὰ φιλολογικὰ ὑπομνήματα, καὶ δίδει ἐγκόλπια (Μεδαλλία) εἰς τοὺς ὅσοι συνθέτουσι τὰ καλλίτερα ὑπομνήματα ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτήτων τῆς Γαλλίας.

Ἡ δὲ Ἀκαδημία τῶν ἐπιστημῶν ἔχει 63 μέλη, 10 ἐλευθέρους ἀκαδημιακοὺς, καὶ 10 συμπαρέδρους. Διαίρεται δὲ εἰς τὰς ἀκολούθους ἔνδεκα τάξεις. Γεωμετρίας, 6 μέλη Μηχανικῶν, 6 Ἀστρονομίας, 6 Γεωγραφίας, Ναυτιλίας, 3 Γενικῆς φιλοσοφίας, 6 Χημείας, 6 Ὀρυκτολογίας, 6 Βοτανικῆς, 6 Ἀγροτικῆς Οἰκονομίας κτλ. 6 Ἀνατομίας καὶ Ζωολογίας, 6 Ἰατρικῆς καὶ Χειρουργίας, 6. Τὰ διδόμενα ἐτήσια δῶρα ἐκ τῆς Ἀκαδημίας ταύτης εἶναι ἕως 3000 φρ. διὰ τὰς Φυσικὰς ἐπιστήμας, 1 διὰ τὴν πειραματικὴν Φυσιολογίαν, 1 διὰ τὰ στατιστικὰ, καὶ ἕτερον διὰ τὰ μηχανικά. Δίδει προτέτι βραβεῖα διὰ τὰς εἰς τὴν ἰατρικὴν καὶ χειρουργίαν γιγνομένης βελτιώσεις, ὡς καὶ διὰ τὴν εὐκόλυνσιν τοῦ τρόπου τοῦ θεραπεύειν τοὺς πάσχοντας, καὶ διὰ τὰ μίσα τοῦ νὰ καταστένωσιν ὀλιγώτερον ἐπίμοχθον ὅποιονδήποτε ἐπάγγελμα ἢ τέχνην, ἔτι δὲ διὰ ἀνακαλύψεις καὶ συγγράμματα ἐκδοθέντα ἐντός τοῦ ἔτους, περὶ ὠφελίμων ἀντικειμένων, καὶ ἕτερον, διὰ τὴν κυριώτερον ἀστρονομικὴν ἀνακάλυψιν ἢ παρατήρησιν.

Ἡ δὲ Ἀκαδημία τῶν Καλῶν Τεχνῶν σύγκειται ἐκ 40 μελῶν, 10 ἐλευθέρων ἀκαδημαϊκῶν, καὶ 10 συμπαρέδρων. Διαιρεῖται δὲ εἰς πέντε μέρη, ἴτοι— Ζωγραφίας, 14 μέλη Γλυπτικῆς, 8 Ἀρχιτεκτονικῆς, 8 Χαλκογραφίας, 4 Μουσικῆς συνθέσεως, 6. Δίδει δὲ καὶ αὕτη ἐτήσια βραβεῖα. Οἱ λαμβάνοντες τὰ διὰ τὴν Ζωγραφικὴν, τὴν Γλυπτικὴν, τὴν Ἀρχιτεκτονικὴν καὶ τὴν Μουσικὴν σύνθεσιν μεγαλύτερα βραβεῖα, στέλλονται εἰς τὴν Ῥώμην πρὸς τελειοποίησιν, δαπάνῃ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ δὲ Ἀκαδημία τῶν Ἡθικῶν καὶ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν σύγκειται ἐκ 30 μελῶν, 6 ἐλευθέρων Ἀκαδημαϊκῶν, καὶ 5 συμπαρέδρων, καὶ ἐνασχολεῖται εἰς τὴν ἱστορίαν, καὶ τὰς ἠθικὰς καὶ ἱστορικὰς ἐπιστήμας.

Ἰδιαιτέρον γραμματεῖα ἔχει ἐκάστη Ἀκαδημία, καὶ δύο ἢ τῶν Ἐπιστημῶν. Ἐκάστη δὲ συνεδριάζει ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος, καὶ ἡ ἐτησία σύνοδος καὶ τῶν πέντε ὁμοῦ Ἀκαδημιῶν γίνεται κατὰ τὴν ἀ. τοῦ Μαΐου (Ε. Ν.) εἰς δημοσίους περιστάσεις τὰ μέλη τοῦ Ἰνστιτούτου ἐνδίδονται μέλαν φόρεμα, ἔχον ἐλαίω φύλλα κεντημένα μετὰ πρασίνης μετὰξθεν.

[Ἐπιτεταί Συνέχεια.]

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ.

[Συνέχ. ἀπὸ Σελ. 266 Ἀριθ. 9.]

Μετὰ τὴν σύντομον περὶ τοῦ Μηνολογίου ἐκθεσίον μας (Σελ. 260,] σκοπὸν εἶχομεν νὰ διαλάβωμεν ὀλίγα καὶ περὶ τινῶν εἰς αὐτὸ ἀνηκουσῶν λέξεων, (ὡς περὶ ἐκπατῶν, Κυριακῶν γραμμάτων, κτλ.) Μὴ θέλοντες ὅμως νὰ ἐκπατανθῶμεν κατὰ τὸ παρὸν πλείοτερον περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, τὸ ἀναβάλλομεν ἄλλοτε, ἀναφέροντες μόνον ὀλίγα τινὰ ἢ περὶ τῶν ἐπισημοτέρων ἐποχῶν, μετὰ πάσης τῆς ἐνδεχομένης συντομίας.

Ἐποχὴ τῶν Ἰουδαίων ἢ τῆς δημιουργίας. Ἡ ἐποχὴ αὕτη ἀρχεται ἐκ τοῦ πρώτου ἔτους τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου, καὶ ἡ χρῆσις αὐτῆς εἶναι

παλαισιότατη. Οἱ Ἰουδαῖοι θέτουσιν αὐτὴν τὸ 3761^{ον} ἔτος πρ. Χριστοῦ. Οἱ Ἕλληνες, τὸ 5508^{ον} καὶ οἱ Δυτικοὶ τὸ 4404^{ον}.—Ἡ ἐποχὴ αὕτη διὰ πολλὰς αἰτίας εἶναι ἀσύμφωνος· ἀν ὅμως θελήσωμεν νὰ κρίνωμεν καλῶς τὸ πρᾶγμα, βλέπομεν ὅτι ἡ τῶν Ἑλλήνων χρονολογία βασιζομένη εἰς τὴν τῶν Ἐβδωμήκοντα, εἶναι ὀρθότερα τῆς τῶν Δυτικῶν, καθότι οἱ μὲν Δυτικοὶ βασιζονται εἰς τὸ ἑβραϊκὸν τῶν χρόνων τοῦ Ἀγ. Ἱερωνύμου, οἱ δὲ ἔβδωμήκοντα εἶχον ἑβραϊκὸν κείμενον 700 ἔτη ἀρχαιότερον, τὸ ὁποῖον παρεδέχοντο ὡς αὐθεντικὸν καὶ ἡ συναγωγὴ καὶ οἱ λοιποὶ Ἰουδαῖοι, καὶ τὸ ὁποῖον μετεχειρίσθησαν καὶ οἱ Ἀπόστολοι (ὅτε διέφερον ἀπὸ τοῦ κατὰ τοὺς χρόνους αὐτῶν ἑβραϊκοῦ κειμένου), καὶ αὐτὸς ὁ Ἰουδαῖος Ἰώσηπος. Ἐκ τούτου δὲ φαίνεται, ὅτι τὸ παρὰ τῶν ἔβδωμήκοντα μεταφρασθὲν ἑβραϊκὸν κείμενον ὡς ὀρθότερον, εἶχε καὶ ὀρθοτέραν χρονολογίαν ἢ τὸ παρὰ τοῦ Ἱερωνύμου μεταφρασθὲν. Προσθετέον δὲ ὅτι καὶ ἡ χρονολογία τῶν ἔβδωμήκοντα συμφωνεῖ διὰ τοὺς μετὰ τὸν κατακλυσμὸν χρόνους μετὰ τὸ Σαμαρειτικὸν κείμενον, καὶ τὰ ἐπισημότερα χρονικὰ ὄλων τῶν ἀρχαίων λαῶν. (*)

Ἐποχὴ τοῦ Ἀβραάμ. Προσδιορίζεται αὕτη τὸ 2015 πρ. Χριστ. καὶ τὴν μεταχειρίζεται ὁ Εὐσέβιος εἰς τὴν Χρονολογίαν του.

Ἐποχὴ τῶν Ὀλυμπιάδων. Ἡ ἐποχὴ αὕτη ἀποδίδεται εἰς τὸν Τίμαιον, Σικελὸν συγγραφέα, ἀκμάσαντα κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἐπομένως

(*) Τὸ πρῶτον ἔτος τῆς Χριστιανικῆς ἐποχῆς ἀπεδείχθη ὅτι δύναται νὰ συμπέσῃ, κατὰ τοὺς Ἐβδωμήκοντα, μετὰ τοῦ 5200 καὶ τοῦ 5500, καὶ ἐπομένως ἢ παρὰ τοὺς Ἕλληνας ἐν χρήσει τὴν σημερινὴν Χρονολογία ἀπὸ κτίσεως Κόσμου φαίνεται ὀρθότερα. Ἄλλ' ὅπως ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, ὡς ἐκ τῆς εὐκαιρίας ταύτης συμβουλευόμεθα τινὰς τῶν Ὀμογενῶν, ἀν πρέπη μεταφράζοντες ἐκ τῶν Εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν, καὶ πρὸς χρῆσιν τῶν σχολειῶν μάλιστα, ν' ἀφίνομεν τὴν Λατινικὴν χρονολογίαν. Καὶ ἐσφαλμένη ἂν ἦτο ἡ ἡμετέρα, ἡμεδα ἠναγκασιμῶς ἀτομικῶς νὰ τὴν φυλάττωμεν, πολλῷ μάλλον ἐνῷ αὕτη φαίνεται ὀρθοτέρα ἐκείνης.

ἡ ἀρχὴ αὐτῆς ἀνάγεται πολλοὺς αἰῶνας μετὰ τὴν εἰσα-
ξιν τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγῶνων εἰς τὴν Ἑλλάδα. Κα-
θότι, μεγάλης ἀβεβαιότητος οὕσης περὶ τοῦ χρόνου
τῆς συστάσεως τῶν ἀγῶνων τούτων, ἔλαβον ὡς ἀρχὴν
τῆς ἐποχῆς ταύτης, τὴν ἀριστεύουσαν Ὀλυμπιάδα
καθ' ἣν ὁ νικητὴς ἐτιμῆθη τὸ πρῶτον μὲν ἀνδριάντα.
Ἡ δὲ Ὀλυμπιάς αὕτη συνέπεσε κατὰ τὸ Φερνδὸν ἡλιο-
στάσιον τοῦ 776 ἔτους πρ. Χριστ.— Διδηύκασεν ἡ ἐποχὴ
αὕτη μέχρι τῆς βασιλείας τοῦ Θεοδοσίου, ἃν καὶ τι-
νες εἰλωσιν ὅτι ἐρῳασεν ἕως τοῦ Μαυρικίου (ὑπὲρ τὰ
600 ἀπ. Χριστ.) Ἐχει δὲ ἐκάστη Ὀλυμπιάς τεσσάρων
ἔτων διάρκειαν, καὶ αὕτη μὲν σημειοῦται διὰ κεφαλαί-
ων γραμμάτων, τὰ δὲ ἔτη αὐτῆς διὰ μικρῶν γραμ-
μάτων, ἢ διὰ τῶν Ἀραβικῶν χαρακτήρων, ὡς Χ Ν Ε',
γ', ἦτοι 1842.

Ἡ Ῥωμαϊκὴ Ἐποχὴ. Ἡ ἐποχὴ αὕτη ἦτον ἐν
χρήσει παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις, καὶ διήρκει μέχρι τῆς
εἰσάξεως τῆς χριστιανικῆς ἐποχῆς. Βασίζεται δὲ εἰς
τὴν ὑπὸ τοῦ Ῥωμύλου κτίσιν τῆς Ῥώμης ἀλλ' ἡ ἀρχὴ
αὐτῆς ἀμφισβητεῖται. Κοινῶς ὅμως θέτεται τὸ 753
πρ. Χριστ.

Ἐποχὴ τοῦ Ναβονάσσορ ἢ Βαλαδάν. Ἡ
ἐποχὴ αὕτη εἶναι ἐκ τῶν ἐπισημοτέρων καὶ συνηθε-
στέρων. Ἡ Ἀστρονομία μάλιστα ἀφελήθη μάλως
ἐξ αὐτῆς. Μετεχειρίσθησαν δὲ τὴν ἐποχὴν ταύτην
ὁ Πτολεμαῖος, Θέων ὁ Ἀλεξανδρεὺς, καὶ ἄλλοι ὡς καὶ
ὁ Βουλλᾶδος εἰς τὴν Φιλολαϊκὴν ἐπιγραφομένην
Ἀστρονομίαν του. Ὁφείλει δὲ τὴν ἀρχὴν αὐτῆς
εἰς τὸν Ναβονάσσορ, Σεμειωτὴν τοῦ δευτέρου βασιλείου
τῆς Βαβυλωνίας, καὶ προσδιορίζεται εἰς τετράδα τινὰ
14 φεβρ. 747. Σύγκειται δὲ ἐξ ἑλλειπῶν ἢ κενῶν ἐνιαυ-
τῶν, ἦτοι συγκειμένων ἐκ 365 ἡμερῶν, καὶ, ἐπειδὴ τὴν
μεταχειρίζοντο οἱ Χαλδαῖοι Ἀστρονόμοι, τὴν μετε-
χειρίσθη καὶ ὁ Πτολεμαῖος, ὅστις συμφωνεῖ μάλως
μετὰ τῶν ἀστρονόμων τῆς Ἀσίας. Σημειωτέον δὲ
ὅτι μεταχειρίζοντο τὴν ἐποχὴν ταύτην μὲ τὴν χρῆσιν

τῶν Αἰγυπτιακῶν μηνῶν, καὶ τοῦτο μάλιστα ἠκολού-
θησαν καὶ οἱ μετὰ ταῦτα συγγραφεῖς κατὰ τὸ παρά-
δειγμα τοῦ Πτολεμαίου. Ὅντες δ' ἑλλιπεῖς οἱ ἐνιαυ-
τοὶ τῆς ἐποχῆς ταύτης, δὲν ἀνταποκρίνονται ἀκριβῶς
μὲ τοὺς Ἰουλιανούς ἐνιαυτούς, διὸ καὶ κατεσκευάσθη-
σαν ἰδιαίτεροι πίνακες πρὸς συμφωνίαν αὐτῶν.

Ἰουλιανὴ Ἐποχὴ. Ἡ ἐποχὴ αὕτη εἶναι ἡ
ὑπὸ τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος ἀναμόρφωσις τοῦ χρονολο-
γίου, 45 πρ. Χριστ.

Χριστιανικὴ Ἐποχὴ. Εἶναι περιφημο-
τέρα καὶ ἐπισημοτέρα ὄλων τῶν ἄλλων, ὡς ἔχου-
σα βάσιν τὸν ἐνιαυτὸν τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ. Ἐλαβε δὲ τὴν ἀρχὴν της κατὰ τὴν ἕκτην
Ἐκατονταετηρίδα παρὰ τινος Δυτικοῦ Μοναχοῦ, Διο-
νυσίου τοῦ Μεκροῦ λεγομένου, ὅστις ἠρίθμησεν ὅτι
ἡ ἐνανθρώπησις τοῦ Σωτῆρος συνέβη περὶ τὸ 754 ἔτος
ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης. Εἰσήχθη δ' ἡ ἐποχὴ αὕτη τὸ
πρῶτον εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ κατὰ τὴν ἐβδόμην Ἐκα-
τονταετηρίδα καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν Ἀγγλίαν.
Ἐγένετο ὅμως νόμιμος ἐποχὴ ἐπὶ Καρόλου τοῦ Μεγά-
λου, καὶ κατὰ τὴν δεκάτην Ἐκατονταετηρίδα ἔγινε
δεκτὴ καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην. Ἐκτοτε δὲ ἡ ἐποχὴ
αὕτη χρησιμεύει προσφύεστατα ὡς χρονολογικὴ κλί-
μαξ διὰ τὰ πρὸ αὐτῆς καὶ τὰ μετ' αὐτὴν συμβαίνον-
τα. Σημειωτέον δὲ ὅτι ὁ Διονύσιος ἔθεσε τὴν γέννη-
σιν τοῦ Χριστοῦ 5 ἔτη μετὰ τὸν ἀκριβῆ χρόνον, ὡς
ἀποδεικνύεται, πλὴν παρεβλέφθη τὸ λάθος τοῦτο,
διὰ τὴν μὴ συμβῆ σύγχυσις εἰς τὴν χρονολογίαν.

Ἡ Μωαμεθανικὴ ἐποχὴ ἢ ἡ Ἐγεῖρα.
Ἡ ἐποχὴ αὕτη, τὴν ὁποίαν μεταχειρίζονται ὅλοι οἱ
Μωαμεθανοὶ, βασίζεται εἰς τὴν ἡμέραν τῆς φυγῆς τοῦ
Μωάμεθ, ἦτις συνέβη τὴν παρασκευὴν 6 Ἰουλίου,
1622. Οἱ ἐνιαυτοὶ τῆς ἐγεῖρας εἶναι καθαρῶς σελη-
νιακοὶ, ἐντὸς 33 ἔτων μένοντες ὀπισθεν τῶν Ἰουλιανῶν
ἐνιαυτῶν 359 ἡμέρ. 3 ἄρ. καὶ 36'. Ὁ τρέχων ἐνιαυ-
τὸς τῶν Μωαμεθανῶν εἶναι 1256.

ΠΕΡΙ ΠΟΛΥΤΙΜΩΝ ΛΙΘΩΝ.

—0—

Μόνος ὁ ἔσωτερικός τῆς ψυχῆς καλλωπισμὸς κάμνει τὸν ἄνθρωπον ἀληθῶς τιμιώτερον καὶ ἀνώτερον τῶν λοιπῶν ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἀπόκτησις αὐτοῦ εἶναι δύσκολος, κατέφυγεν ὁ ἄνθρωπος ἐκπαλαί εἰς τὸν ἐξωτερικὸν καλλωπισμὸν καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν. Διὰ τοῦτο ἐπενόησε τὰ πολυτελεῖ ἑνδύματα, καὶ πᾶν εἶδος καλλωπισμοῦ, καὶ ἐτίμησε μάλιστα πάντων τὰ λαμπρὰ καὶ σπάνια πράγματα, ἐλπίζων νὰ ἀποδειχθῇ διὰ τῆς ἀποκτήσεως τούτων ἀνώτερος τῶν λοιπῶν. Ἐπειδὴ λοιπὸν τὸ λαμπρότατον καὶ σπανιώτατον τῆς γῆς προϊόν εἶναι οἱ πολυτίμοι λίθοι, διὰ τοῦτο ἐτίμησεν αὐτοὺς ἡ ἀνθρώπινος ματαιοφροσύνη ὑπὲρ πάντα τὰ φυσικὰ καὶ τεχνικὰ προϊόντα. Ἔθεν ὑπῆρξαν ἐξ ἀρχῆς ἀξιολογωτάτη ἐμπορικὴ ὕλη. Ἐντεῦθεν ἡ ἀντίζηλος τέχνη ἐπιβουλεύουσα τὴν φύσιν, ἔσπευσε νὰ τὴν μιμηθῇ κατὰ τοῦτο τὸ εὐγενὲς προϊόν. Ἔθεν ἐπλάσεν ἐκ τοῦ ὕλου πάντα τὰ εἶδη τῶν πολυτίμων λίθων, πλὴν τοῦ ὀπαλλίου, οὕτως εὐφυῶς, ὥστε ἀπατᾶ καὶ τοῦ εἰδήμονος τὴν ὄρασιν. Ἄλλ' ἡ ὑπερβάλλουσα Στέρροτις τῶν πολυτίμων λίθων ἀπελέγχει τὴν ἀπάτην τῆς τέχνης, καὶ ἀποδεικνύει αὐτοὺς ἀνωτέρους, ἔχει μόνον τῶν τεχνικῶν λίθων, ἀλλὰ καὶ ἄλλων τινῶν λαμπροτέρων φυσικῶν λίθων· διότι οἱ μὲν τεχνικοὶ λίθοι ἀκονίζονται ἐντὸς τινῶν ὥρων, καὶ ῥηνίζονται εὐκόλως· ὁ δὲ ἀδάμας, ὁ ἀνδραξ καὶ ὁ σάπφειρος μόλις ἀκονίζονται ἐντὸς τινῶν ἡμερῶν, καὶ δὲν ζύονται ὀπωσοῦν, οὔτε ὑπὸ τῆς λεπτοτάτης Ἀγγλικῆς ῥήνης. Προσέτι καὶ ἡ Λάμψις τῶν ἀληθῶν πολυτίμων λίθων εἶναι πολὺ ἀνώτερα τῆς τῶν ψευδολίθων λάμψεως· ἀλλ' αἴτη χρειάζεται γυμνασμένον ὀφθαλμὸν. Οἱ πονηροὶ ἄνθρωποι εἰς ἀπάτην τῶν ἀπλουστέρων ἀποδίδουσιν εἰς τοὺς πολυτίμους λίθους τινὰ θαυματουργὰ ἰδιώματα, τὰ ὅποια ἐπίστευον

ποτὲ καιροῦ ἐξ ἀπειρίας καὶ ἄνδρες σοφοί.

Τοὺς πολυτίμους λίθους μεταχειρίζονται, καθὼς καὶ τοὺς παλαιούς αἰῶνας, εἰς κατασκευὴν δακτυλιδίων, γυναικείων στολῶν, καὶ διαφόρων κειμηλίων. Πατρίς αὐτῶν εἶναι ἡ μεσημβρινὴ Ἀσία, καὶ μάλιστα αἱ Ἀνατολικαὶ Ἰνδίαι· κατὰ τοὺς νεωτέρους ἄμως καιροὺς εὐρέθησαν καὶ ἐπὶ τὴν Βρασιλίαν, ἔθεν φέρονται τώρα πολλοὶ εἰς τὴν Εὐρώπην. Εὐρίσκονται δὲ κυρίως εἰς τὰ βουνά, καὶ ἐντὸς τῶν πετρῶν ἀπαντῶνται ὁμοσποράδην καὶ ἐπὶ τὰς ποδιάδας, καὶ εἰς τοὺς ποταμούς, ὅπου φέρονται ἀσπασώμενοι διὰ τῆς βροχῆς ἀπὸ τὰ διαρρήγματα τῶν πετρῶν. Οἱ τελευταῖοι νομίζονται καλῆτεροι· ἀλλ' εἶναι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἀκάθαρτοι, κακὸςχημοί, καὶ ἐνίοτε περικεκαλυμμένοι μὲ δέρμα λιθῶδες.

Τινὲς διαίρουσι τοὺς πολυτίμους λίθους εἰς Διαφανεῖς, Ἡμιδιαφανεῖς, καὶ Ἀδιαφανεῖς· πολλάκις ὁμοῦ εὐρίσκονται λίθοι διαφανεῖς καὶ ἀδιαφανεῖς ἐκ τοῦ αὐτοῦ εἶδους. Οἱ πολυτίμοι λίθοι, εἶναι κυρίως 20, τοὺς ὁποίους τινὲς κατατάττουσι βαθμηδὸν οὕτως· ὁ Ἀδάμας, ὁ Ἀνδραξ, ὁ Σάπφειρος, τὸ Τοπάζιον, ὁ Σμάραγδος, ὁ Ἀμέθυστος, ὁ Γρανάτης, ὁ Ὑάκινθος, τὸ Βηρίλιον, ὁ Χρυσόλιθος, τὸ Σάρδιον, ὁ Χαλκηδόνιος, ὁ Ἀγάτης, ὁ Ὀπάλλιος, ὁ Ὀυζ, ὁ Σαρδόνυξ, ὁ Πρασίτης, τὸ Περούζιον, τὸ Λαζούριον, καὶ τὸ Τουραλίον. Τὸ σύνθηδες ζύγιον τῶν πολυτίμων λίθων εἶναι τὸ κεράτιον (κράτι), τὸ ὅποιον διαίρεται εἰς τέσσαρας κόκκους (γράνα)· 12 κεράτια εἶναι ἰσοβαρῆ μὲ ἓν δράμιον.

Ὁ Ἀδάμας (Διαμάντι, Gemma Adamae, καὶ Τουρκιστὶ ἐλμάς). Οὗτος εἶναι ὁ σκληρότατος, εὐεϊδέστατος καὶ διαφανέστατος πάντων τῶν πολυτίμων λίθων. Ἀχρωμάτιστος ὢν φαίνεται παρόμοιος μὲ τὸν καθαρῶτατον κρύσταλλον. Κόπτει τὸν κρύσταλλον, τὸν ἄνδρακα, καὶ τοὺς λοιποὺς πολυτίμους λίθους, καὶ σπινδοβολεῖ διὰ τοῦ χάλυβος. Πάντοτε εὐρίσκεται

κρυσταλλωτός, και ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲ ὀκτῶ ἰσομεγέθεις και τριγώνους ἐπιφανείας· ἐνίοτε δὲ και στρογγύλος. Ἡ ὑφή αὐτοῦ εἶναι λεπιδωτή. Ἐὰν τεθῆ εἰς πῦρ ἰσχυρὸν, διαφλογίζεται ὀλίγον, και ἑξατμίζεται ὅλος. Ὅταν ὅμως περικαλυφθῆ μὲ κόνιν ἀνθράκων, και ἐμποδισθῆ ἢ εἰς αὐτὴν τοῦ ἀέρος εἰσοδος· τότε και ἐντὸς τοῦ ἰσχυροτάτου πυρὸς διαμένει ἀμετάβλητος. Ἡ στοιχειώδης αὐτοῦ ὕλη εἶναι ὁ ἀνθράξ. Ἀντανεκλᾷ πάντα τὰ χρώματα. Ἡλεκτρίζεται διὰ τῆς τριβῆς, καθὼς και οἱ λοιποὶ πολῦτιμοὶ λίθοι, και ἀφινόμενος τινὰ καιρὸν ὑπὸ τὰς ἡλιακὰς ἀκτίνας, ἀκτινοβολεῖ ἔπειτα εἰς τὸ σκότος· τοῦτο ὅμως εἶναι ἰδίωμα κοινὸν, ἀν και μετριώτερον, πάντων τῶν πολυτίμων λίθων, και ἄλλων τινῶν μὴ πολυτίμων.

Οἱ κάλλιστοι ἀδάμαντες εὐρίσκονται ἐπὶ τὰς ἀνατολικὰς Ἰνδίας, ἤτοι κατὰ τὴν Γολκόνδαν, Βισαπούρ, Βεσναγούρ και Δεκάν. Πρὸς τούτοις, τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος αἰῶνος εὐρέθησαν και ἐπὶ τὴν Βρασίλιαν, ὅθεν τώρα φέρονται πολλοὶ εἰς τὴν Εὐρώπην. Ἡ τιμὴ τοῦ ἀδάμαντος τίθεται κατ' ἀναλογίαν τῆς αὐτοῦ ποιότητος, τοῦ χρώματος και τοῦ μεγέθους. Καλὸς νομίζεται, ὅταν δὲν ἔχῃ τινὰ κηλίδα, ἢ ράγισμα, και ἦναι ἀχρωμάτιστος ὡς τὸ καθαρὸν νερόν. Πρὸς τούτοις εὐρίσκονται πολλοὶ ἀδάμαντες κίτρινοι και γαλανοὶ, και σπανίως ροδόχροι, και ἔτι σπανιώτερον πράσινοι, οἱ ὅποιοι νομίζονται και τιμιώτατοι.

Οἱ ἀνέργαστοι ἀδάμαντες ἀκονιζόμενοι, γίνονται Πεδινοὶ (γιαρὶμ Βριλλάντ τουρκιστί), Ροζέται, Βριλλάντια, και Χονδροειδεῖς (τσιάπα τουρκιστί). Οἱ πεδινοὶ ἀκονίζονται ἄνω και κάτω ὀμαλῶς· αἱ δὲ ροζέται ἀκονίζονται κάτωθεν ὀμαλῶς, και ἄνω κατὰ γωνίας· και τὰ βριλλάντια, ἄνω και κάτω κατὰ γωνίας· χονδροειδῆ δὲ ὀνομάζονται τὰ εὐτελέστατα τῶν βριλλαντίων εἶδη. Ὁ ἀδάμας δὲν ἀκονίζεται ἀλλέως, εἰμὴ πάλιν μὲ ἀδάμαντα· διὰ τοῦτο συντριβόντες πρὸς ἀλλήλους τοὺς εὐτελεῖς ἀδάμαντας,

συλλέγουσι τὴν γενομένην κόνιν, και μὲ αὐτὴν ἀκονίζουσι και στιλβόνουσι τοὺς καλοὺς ἀδάμαντας και ἄλλους πολυτίμους λίθους.

Ὁ βασιλεὺς τῆς Πορτογαλλίας ἔχει τὸν μέγιστον ἀδάμαντα, ὅστις εὐρέθη ἐπὶ τὴν Βρασίλιαν, και κατὰ τὴν κοινοτέραν γνώμην εἶναι ἰσοβαρὴς μὲ 1680 κεράτια, και ἀξίζει 224 μυλλιονίων φουντστέρλιγκα· Ὁ δὲ αὐτοκράτωρ τῆς Ρωσίας ἔχει ἓνα ἀδάμαντα 215 κερατίων· ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Βιέννης ἔχει ἓνα 139 κερατίων, και ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας ἓνα ἄλλον 137 κερατίων. (*)

Πρὸς τούτοις, τοὺς νεωτέρους καιροὺς εὐρέθη κατὰ τὴν Κίναν και τὰς Ἰνδίας και ἄλλος τις πολῦτιμος λίθος ἀδαμαντοειδῆς, ὀνομαζόμενος Ἀδαμαντόσπαθον, ὅστις εἶναι ἀδιαφανῆς, φαῖος, ἢ μελανός, και οὕτω σκληρὸς, ὥστε ἀκονίζεται μὲ τὴν κόνιν αὐτοῦ ὁ ἀδάμας, και ἕτεροι πολῦτιμοὶ λίθοι. Ὁ Κιρκόνι-

(*) Ὁ τῆς Πορτογαλλίας ἀδάμας ἀμφιβάλλεται ἀν ἦναι τοῦ αὐτοῦ ἀδάμας ἢ λευκὸν τοπαζίον. Ἐστάλη δὲ τὸ 1746 ἐκ τῆς Βρασίλιαν πρὸς τὴν βασιλίαν τῆς Πορτογαλλίας, και τιμᾶται ἕως 30,000,000 διστήλων. — Ὁ ἀδάμας τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ρωσίας εἶναι σχεδὸν κατὰ τὸ μέγεθος ἴσος μὲ ὧν περιστερᾶς. Ἡτο δὲ πρότερον, ὡς λέγεται, ὁ ἀδάμας οὗτος ὀφθαλμὸς εἰδῶλου τινὸς εἰς Σεριγγάμ, και ἐκλήφθη ἐκεῖθεν ὑπὸ τινος στρατιώτου, ὅστις ἐπὶ τούτῳ εἶχε γένειν ἱερεὺς τοῦ εἰδῶλου. Ἐπώλησε δ' αὐτὸν ὁ σματιώτης εἰς τινὰ πλοίαρχον, εἰς Μαδράς, και οὗτος πάλιν εἰς τινὰ Ἰουδαίον· μετὰ ταῦτα δ' ἠγοράσθη παρὰ τινος ἐμπόρου Ἑλλήνος, ὅστις και τὸν μετεπώλησεν (1766) εἰς τὸν πρίγκιπα Ὀρλώφ, διὰ τὴν αὐτοκρατορίσσαν Αἰκατερίνην, μὲ σημαντικὴν ποσότητα χρημάτων, και ἐτήσιον πληρωμὴν σχεδὸν 20,000 διστήλων, ἐπὶ ζωῆς τοῦ ἐμπόρου. — Ὁ τῆς Γαλλίας ἀδάμας ἐφέρθη ἐκ τῆς Ἰνδίας ὑπὸ τοῦ κυβερνήτου τῆς ἐν Σουμάτρα Βεγγάλης Γεωργίου Πιττ, παρὰ τοῦ ὁποίου και ἐπωλήθη εἰς τὸν Δούκα τῆς Αὑρηλίας. — Ἄλλ' ὁ μεγαλύτερος τῶν ἀδαμάντων [παρεκτὸς τοῦ τῆς Πορτογαλλίας] εἶναι ὁ εἰς τὸ Κόλορον [εἰς Ἰνδοστὰν] εὐρεθεὶς τὸ 1550, ζυγίζων ἕως 280 κεράτια. Εὐρίσκεται δὲ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ μεγάλου Μογόλου, και τιμᾶται περίπου 3,000,000 διστήλων. — Καὶ ἕτερος δὲ μέγας ἀδάμας εὐρίσκεται εἰς τὴν νῆσον Βόρνεον. E.

ος Ἀδάμας, ὅστις λέγεται καὶ Ἰακουὼν καὶ Σαργῶν, νομίζεται ὑπὸ τινῶν ὡς εἶδος τι ἀδάμαντος, καὶ εὑρίσκεται κατὰ τὴν Κεϋλόνην, ἔχων χρώματα διάφορα, οἷον φαῖον, λευκόν, ὑποκίτρινον, ὑποκόκκινον κ. τ.

Ὁ Ἄνθραξ (Ροιβίνι κοινῶς, καὶ τουρκιστὶ Γιακούτ). Οὗτος μετὰ τὸν ἀδάμαντα εἶναι ὁ μᾶλλον σκληρὸς καὶ πολυτίμος λίθος, καὶ ὠνομάσθη οὕτω, διότι φαίνεται ὡς ἄνθραξ ἀναμμένος. Εὑρίσκεται δὲ πάντοτε κρυσταλλωτὸς καὶ ὀκτάγωνος, καθὼς καὶ ὁ ἀδάμας, καὶ ἔχει χρῶμα κόκκινον διαφόρων βαθμῶν, καὶ ὑψηλὴν λεπιδοειδῆ καὶ στιλπνὴν. Ἀντέχει εἰς τὸ πῦρ ὑπὲρ τὸν ἀδάμαντα, καὶ τήκεται εὐκόλως μετὰ τοῦ βορακίου. Στοιχειώδεις αὐτοῦ ὕλαι εἶναι πυρίτις γῆ μετὰ ἀργίλου, τίτανος καὶ σίδηρος ὀλίγος.

Οἱ ἐκλεκτοὶ ἄνθρακες φέρονται ἀπὸ τῶν Ἰνδιῶν τῆς Ἀσίας, καὶ μάλιστα ἀπὸ τῆς Πεγγοῦ, Βισναγάρ, Καλικούτης, καὶ ἀπὸ τῆς Κεϋλόνης. Οἱ ὠραιότατοι αὐτῶν εἶναι κατακόκκινοι, καὶ ὀνομάζονται κυρίως Ἄνθρακες (Καρβούνια κοινῶς, καὶ τουρκιστὶ Ὀριεντάλ). Οἱ δὲ ἔχοντες χρῶμα κόκκινον βιολέτας λέγονται Σπινέλλα· οἱ δὲ λευκοκόκκινοι, Μπαλάσια (Λάλ τουρκιστὶ), καὶ οἱ κιτρινοκόκκινοι, Ἄνθρακίται, οἱ ὁποῖοι νομίζονται εὐτελέστεροι. Ἡ τιμὴ αὐτῶν διορίζεται κατ' ἀναλογίαν τῆς αὐτῶν ὠραιότητος καὶ τοῦ μεγέθους, καθὼς γίνεται καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς πολυτίμους λίθους.

(Ἐπεται Συνέχεια.)

[Γεωγραφ. Καπετανάκ.]

*

—0—

Ἡ λέξις Γλυπτικὴ ἢ Γλυφικὴ γενικῶς λαμβάνεται κατὰ πλατύτερον νόημα, παρ' ὃ, τι σημαίνει ἐτυμολογικῶς. Καθότι μὲ τὸ ὄνομα τοῦτο ἐνοοῦμεν οὐχὶ μόνον τὸν ἐκ σκληροτέρας ὕλης σχηματισμὸν τῶν ὀρατῶν ἀντικειμένων διὰ τοῦ γλυφείου (τὸ ὁποῖον κυρίως εἶναι ἡ γλυφικὴ) ἀλλὰ καὶ τὸν ἐκ μαλακωτέρας ὕλης καὶ τὸν ἐκ διαλελυμένων μετάλλων, ἅτινα ἀποτελοῦσιν ἰδιαιτέρως τὴν πλαστικὴν καὶ τορευτικὴν.

Πότε ἡ τέχνη αὕτη ἐγεννήθη, ποῖος εἶναι ὁ εὐρέτης αὐτῆς, ἢ ὁ λαὸς εἰς τὸν ὁποῖον ἔλαβε τὴν πρώτην της ἀρχήν, πῶς ἐδουλεύετο κατὰ πρῶτον, δὲν μᾶς εἶναι γνωστὸν ἐξ οὐδεμιᾶς ἱστορικῆς διηγήσεως. Ἐκ τῆς συνήθους μᾶλλον τοῦτο προσδοκῶν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους καὶ ἐκ τῆς ἱστορίας τῶν ἄλλων τεχνῶν, δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ὅτι καὶ αὕτη βαθμηδὸν προώδευεν ἐκ τῶν ἀπλουστέρων εἰς τὰ τελειότερα.

Τὰ πρῶτα τῆς γλυπτικῆς ἔργα ἦσαν βέβαια ἀτελέστατα, διότι οἱ τεχνῖται οὔτε τὴν γνῶσιν τοῦ σχεδιάζειν εἶχον, καὶ ἔλειπεν ἀπὸ αὐτοῦ καὶ ἡ ἐφευρετικὴ ἀγχίνια· ἐστεροῦντο δ' ἀκόμη καὶ τὰ ἀναγκαῖα ἐργαλεῖα. Διὰ τοῦτο βλέπομεν ὅτι τὰ ἀρχαιότερα σχήματα τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν θεῶν ἦσαν μόνον ἀπλοὶ στύλοι ἢ ὄγκοι ξύλων ἔχοντες εἰς τὸ ἄνωθεν μέρος εἶδος τι κόμβου, ἢ ὄντες στρογγύλοι, διὰ νὰ φανερώσῃ τὴν κεφαλὴν. Τειοῦτον ἦτο τὸ ἀρχαιότατον ἄγαλμα τῆς Κυβέλλης ἢ Ῥέας, ἐκ τῆς Φρυγίας φερθὲν εἰς τὴν Ῥώμην. Καὶ κατὰ τοὺς χρόνους δ' ἀκόμη τοῦ Πausανίου, λίθοι καὶ ὄγκοι ξύλων ἐφυλάττοντο εἰς τοὺς ναοὺς, θεωρούμενα μὲ ἰδιαιτέρον θρησκευτικὸν σέβας, ὡς αἱ ἀρχαιότεραι παραστάσεις τῶν Θεῶν των. Βαθμηδὸν δὲ καὶ τὰ κυριώτερα μέρη τοῦ σώματος ἐμορφώθησαν, καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν παριστάνοντο μόνον δι' ἀπλῶν γραμ-

μῶν, ἀκολούθως δ' ἔγιναν τελειότερα καὶ πληρέστερα. Πρῶτος ὁ Δαίδαλος, κατὰ τοὺς Ἕλληνας, ἔδοσε ζωρότητα εἰς αὐτὰ διὰ τὸ ὅποιον καὶ λέγεται ὅτι κατεσκευάζε ζῶντα ἀγάλματα, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐδίδοτο κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους εἰς τὰ ἀξιολογώτερα ἔργα τῆς τέχνης.

Πρὶν ἔμβωμεν εἰς λεπτομερεστέραν ἔρευναν τῆς προόδου τῆς γλυπτικῆς τέχνης, ὀφείλομεν ν' ἀναφέρωμεν ὀλίγα τινὰ περὶ τῶν ὑλῶν τὰς ὁποίας μετεχειρίζοντο πρὸς κατασκευὴν τῶν ἀγαλμάτων. Αἱ μαλακώτεραι ὕλαι ἦσαν πρὸ πάντων ὁ ἀργιλλος, ὁ γύψος, τὸ κηρίον καὶ τὰ τοιαῦτα, αἱ δὲ σκληρότεραι ἦσαν ξύλα, ἐλεφάντινα ὀστᾶ, μάρμαρον καὶ χαλκός.

Ἐκ τῶν σκληροτέρων ὑλῶν, τὸ ξύλον εἶχε τὴν μεγαλύτεραν προτίμησιν κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους, διότι εὐκόλως ἐδουλεύετο, καὶ μάλιστα διὰ μεγαλήτερα σχήματα, καὶ διὰ τοὺς διαφόρων εἰδῶν καλλωπισμούς, κτλ. Εἰς τὴν ἐπὶ τούτῳ ἐκλογὴν τοῦ ξύλου, ἀπέβλεπον πρὸ πάντων εἰς τὴν στερρότητα, τὴν μονιμότητα καὶ τὸ χρῶμα αὐτοῦ. Ὁ ἔβενος, ἡ κυπάρισσος καὶ ἡ κέδρος εἶχον τὴν προτίμησιν· μετεχειρίζοντο ὅμως καὶ τὴν κιτρίαν, τὴν ἄκανθον, τὴν σφένδαμνον, τὴν πύξον, τὴν λεύκην καὶ τὴν δρυῖν, καὶ κοινότερα ἀκόμη εἶδη ξύλου. Πολλάκις δὲ εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ ξύλου ἀπέβλεπον καὶ εἰς τὸν χαρακτῆρα καὶ τὰ ἰδιώματα τῆς παρισταμένης θεότητος, ὡς ἐγένετο καὶ εἰς τὰς ἄλλας ὕλας. Οὕτως εἰς τὴν Νάξον κατεσκευάζον ἄγαλμα ἐκ κλήματος. Ὁ Πλούτων παρίστατο κοινῶς εἰς ἔβενον ἢ μέλαν μάρμαρον.

Οἱ περιφημότεροι τῶν ἀρχαίων γλυπτῶν μετεχειρίζοντο τὸ ἐλεφάντινον ὄστον καὶ διὰ τὴν λευκότητά καὶ διὰ τὴν ὁμαλὴν ἐπιφανείαντου, οὐχὶ μόνον διὰ μικρὰ σχήματα, ἀλλὰ καὶ διὰ μεγαλήτερα, καὶ διὰ κολοσσαϊκὰ ἀκόμη ἀγάλματα, ἅτινα ἐνίοτε ἐγίνοντο ἐξ ἐλεφαντίνου καὶ χρυσοῦ ὁμοῦ. Τοῦ εἶδους τούτου ἦσαν τὰ δύο περιφημότερα ἀγάλματα τῆς ἀρχαιότητος, ἴτοι

τὸ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς καὶ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς, ἔργα τοῦ περιφημοῦ ἀγαλματοποιοῦ Φειδίου. Εἰς τὰ ἐκ τῆς ὕλης ταύτης μεγαλήτερα ἀγάλματα τὸ ἐνδότερον μέρος συνίστατο ἐκ ξηροῦ ξύλου, εἰς τὸ ὅποιον ἐσηρμόζετο τὸ ἐλεφάντινον, καὶ πιθανῶς ἀφοῦ μέγα μέρος αὐτοῦ ἐδουλεύετο πρότερον. Ὀλίγα ὅμως τοιοῦτου εἶδους λείψανα διασώζονται, διότι τὸ ἐλεφάντινον φθείρεται ταχέως ἐντὸς τῆς γῆς.

Τὸ μάρμαρον ἦτον ἡ ἀξιολογώτερα ἔλη διὰ τὴν γλυπτικὴν. Ἦσαν δὲ πολλὰ τὰ εἶδη αὐτοῦ, διαφέροντα κατὰ τὸ χρῶμα, τὴν στερρότητα καὶ τὴν στιλπνότητα. Τὰ καλήτερα αὐτῶν ἦσαν τὰ Πεντελικὰ (*), τὰ Πάρια, τὰ Λύδια, καὶ τὰ Ἀλαβάνδια· ὁ πορφυρίτης, ὁ γρανάτης, καὶ ἄλλα τινὰ μέλανα μάρμαρα ἦσαν ἐν χρήσει, καὶ μάλιστα παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις. Τὰ δὲ μεγαλήτερα ἀγάλματα κατεσκευάζοντο πολλάκις ἐκ πολλῶν μαρμάρων, καὶ διαφόρων χρωμάτων. Εἰς πολλὰ δὲ ἀγάλματα μόνον μέρη τινὰ ἦσαν μάρμαρον, ὡς ἡ περίφημος Ἀθηνᾶ τοῦ Φειδίου, ἧστινος κατ' ἐξοχὴν αἱ κόραι τῶν ὀφθαλμῶν ἦσαν ἐκ μαρμάρου, κατὰτι χωρίον τοῦ Πλάτωνος.

Τὰ διάφορα δὲ τεμμάχια τῶν μαρμάρων συνηθόνοντο διὰ τῆς ἐπὶ τούτῳ λεγομένης λιθοκόλλας· ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ τὰ μάρμαρα εὐλειαίνοντο, καὶ πολλάκις, μετὰ τὴν τελείωσιν ἐπλύνοντο μὲ πηκτὸν τι ὑγρὸν διὰ νὰ λάβωσι πλειοτέραν στιλπνότητα.

Οἱ παλαιοὶ μετεχειρίζοντο εἰς κατασκευὴν ἀγαλμάτων καὶ μίγμα διαφόρων μετάλλων, καὶ μάλιστα χαλκοῦ, εἰς ἑκατὸν λίτρας τοῦ ὁποίου ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπρόσθετον ἐν ὀκτμημίριον μολύβδου ἢ κασσιτέρου. Κυρίως δὲ εἰς τὸ μίγμα παρετήρουν τὸ γινόμενον χρῶμα. Τὰ καλήτερα εἶδη τοῦ χαλκοῦ ἦσαν τὰ τῆς Δήλου καὶ τὰ τῆς Αἰγίνης. Τὸ πολυτιμότερον δὲ

[*] Διὰ τὴν εἰς τὰ 6 φυλλάδ. σύγκρισιν τῆς Πεντελικῆς πρὸς τὴν Πάριαδα, ὁρ. τὰς ἐν τῇ σελει τοῦ IB. φυλλάδ. διορθώσεις

είδος ἦτον ὁ ὀρειχάλκος, οὐχὶ βέβαια ὁ (ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ) κοινῶς λεγόμενος τὴν σήμερον Μπρόν-τζος, ἀλλὰ φυσικόν τι προϊόν τοῦ εἶδους τούτου, ἄγνωστον εἰς ἡμᾶς.

Πολλὰ ἀγάλματα ἐκ χαλκοῦ, ἂν καὶ φαίνηται ὑπερβολή, ἦσαν ἐξαισίου μεγέθους καὶ τῶντι κολοσσαϊκά· ὡς π. χ. τὸ περίφημον ἄγαλμα τοῦ Ἥλιου, κείμενον εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένος τῆς Ῥόδου, 105 πόδας τὸ ὕψος. Πολλάκις δὲ τὰ ἐκ χαλκοῦ ἀγάλματα ἦσαν κεχρυσωμένα ἐξωθεν, ἢ ἔλα ἢ κατὰ μέρος, καὶ συνήθως ἐχρίοντο διὰ νὰ προφυλάττωνται ἀπὸ τὴν ὑγρασίαν. Καὶ ἐκ τῶν πολυτιμωτέρων μετάλλων, ἦτοι τοῦ ἀργύρου καὶ χρυσοῦ, οἱ παλαιοὶ ἐνίοτε κατεσκεύαζον ὀλόκληρα ἀγάλματα, ἅτινα ὁμοίως ἦσαν ἐσωθεν κοῖλα, ὡς καὶ τὰ ἐκ χαλκοῦ.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

— 0 —

Ὁ κόπος ἄνευ τοῦ κεφαλαίου δὲν δύναται, ὡς εἴπομεν (σελ. 276) νὰ προάξῃ οὐδέν. Παρεκτὸς ὁμοίως τούτου εἶναι ἀναγκαῖα καὶ ἄλλα διάφορα μέσα, ἐξ αὐτομάτου διδόμενα παρὰ τῆς φύσεως, ἐκ τῆς συσσωματώσεως τῶν ὁποίων προκύπτει μεγίστη ὠφέλεια. — Οὕτως ὅταν ἀροτρίωμεν καὶ σπείρωμεν τὴν γῆν, παρεκτὸς τῆς ἀπαιτουμένης ἐργασίας εἰς τὴν πρᾶξιν ταύτην, καὶ παρεκτὸς τοῦ προακτικοῦ κεφαλαίου, ἦτοι τοῦ ἀρότρου, τοῦ λίσγου, τοῦ σπόρου, τῆς τροφῆς καὶ τοῦ μισθοῦ τῶν ἐργατῶν, προσαπαιτεῖται ἀκόμη καὶ ἡ συνενέργεια τῆς γῆς, τοῦ ἀέρος, τῆς βίοχθης, καὶ τοῦ ἡλίου, ἅτινα κυρίως συντείνουσι νὰ δώσωσι τὸ νέον προϊόν κατὰ τὴν ὥραν τοῦ ἧερους.

Εἰς τὰ φυσικὰ μέσα ἀνάγονται ἀκόμη καὶ οἱ νόμοι τοῦ φυσικοῦ κόσμου, ὡς ἡ βαρύτης, δι' ἧς καταβαίνει τὸ βάρος τοῦ ὄρου π. χ., ὁ μαγνητισμός, δι' οὗ κινεῖται ἡ ναυτικὴ πυξίς, ἢ ἐλαστικότης τοῦ χάλυβος, ἡ κατὰ ἀλλοίωσιν τῆς ἀτμοσφαιρᾶς κτλ κτλ.

Πολλάκις τὰ φυσικὰ μέσα εἶναι τοσοῦτον συνδεδεμένα μετὰ τοῦ κεφαλαίου, ὥστε εἶναι ἀδύνατον νὰ εἴπωμεν ποῖον συντείνει πλεότερον εἰς τὴν ἐξαγωγὴν τῶν προϊόντων. Πεδιάδα ἄκαρπον καὶ ξηρὰν δυνάμεθα νὰ κάμωμεν καρποφόρον καὶ γόνιμον διὰ τῶν τεχνητῶν ποτισμάτων, εἰς τὸ ὁποῖον, ὡς βλέπομεν, τὸ κεφάλαιον ἔχει μεγαλῆτερον μέρος· ἐξ ἐναντίας δὲ εἰς ἄλλα (ὡς εἰς τὸν ἀνεμόμυλον π. χ.) ἡ φύσις φαίνεται ὅτι ὑπερέχει. Εἴτε ἐκ τύχης δὲ εἴτε ἐκ τῆς ἀρχινοίαςτου, ὁ ἄνθρωπος δύναται εἰς πολλὰ πράγματα κατὰ μέρος νὰ ἐξοικονομήσῃ τὴν ἔλλειψιν τῶν φυσικῶν μέσων· γενικῶς ὁμοίως ἡ φύσις εἶναι ὁ συνεργὸς τοῦ ἀθρώπου καὶ τοῦ κεφαλαίου του, καὶ χωρὶς τῶν μέσων αὐτῆς δὲν ἤθελεν εἶσθαι οὗτος ἱκανὸς νὰ πράξῃ οὐδέν.

Ὁ Κόπος, λοιπὸν, τὸ Προακτικὸν Κεφάλαιον καὶ τὰ Φυσικὰ Μέσα εἶναι αἱ ἀναπόφευκτοι πηγαὶ εἰς τὴν ἐξαγωγὴν τῶν προϊόντων· δὲν εἶναι δὲ ἀπολύτως ἀναγκαῖον καὶ τὰ τρία ταῦτα νὰ εὑρίσκωνται εἰς τὸ αὐτὸ ἄτομον.

Ὁ δυνάμενος νὰ ἐργασθῇ δύναται νὰ δανείσῃ τὸν κόπον του εἰς τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ κεφαλαίου μόνον καὶ τῆς γῆς.

Ὁ ἔχων κεφάλαιον δύναται νὰ δανείσῃ αὐτὸ εἰς τὸν ἔχοντα γῆν μόνον καὶ δυνάμενον νὰ καταβάλλῃ καὶ κόπον.

Ὁ ἔχων γῆν δύναται νὰ δανείσῃ αὐτὴν εἰς τὸν ἔχοντα μόνον κεφάλαιον καὶ κόπον.

Ἐκαστὸν δ' ἐκ τῶν τριῶν τούτων ἔχει ἰδιαιτέραν ἀξίαν καὶ τιμὴν.

Ἡ διδομένη τιμὴ διὰ τὸν κόπον καλεῖται μισθός.

Ἡ διὰ τὸ κεφάλαιον, τόκος ἢ διάφορον.

Ἡ διὰ τὴν γῆν, (καταχρηστικώτερον, ἐκ τοῦ οἴκου) ἐνοίκιον.

Πολλάκις ὁ αὐτὸς ἀνὴρ ἔχων καὶ τὴν γῆν καὶ τὸ κεφάλαιον καὶ τὸν κόπον, χαίρει τὰς ὠφελείας καὶ τοῦ ἰδιοκτήτου, καὶ τοῦ κεφαλαιούχου καὶ τοῦ ἐργάτου,

καθώς ὅστις ἐργάζεται τὸν ἴδιον αὐτοῦ κῆπον διὰ τῶν ἰδίων του χειρῶν καὶ ἐξόδων.

Ὅταν ἡ γῆ δὲν ᾖ ἀποκλειστικῶς ἰδιοκτησία τινός, καθὼς εἶναι λατομίαι, δημόσιοι ποταμοὶ καὶ θάλασσαι, δύναται τις νὰ λάβῃ τὰ φυσικὰ προϊόντα, (ὡς λίθους, ἔχθῤῃς, μαρμαρίτας, κοράλλια κτλ.) μόνον διὰ τοῦ κόπου καὶ τοῦ προακτικῆς κεφαλαίου. — Ὁ κόπος καὶ τὸ κεφάλαιον ἀρκοῦσιν ἀκόμη καὶ ὅταν ὁ κόπος γίνεται εἰς προϊόντα ξένων χωρῶν, προμηθεύμενα διὰ τοῦ κεφαλαίου μόνον· καθὼς εἰς τὰ τοῦ βαμβακίου κτλ. χειροτεχνικά καταστήματα τῆς Εὐρώπης, ἐνθα κυρίως ἡ γῆ δὲν προάγει τὰ τοιαῦτα εἶδη. Ἐκ τούτου δ' ἐξάγομεν ὅτι εἰς ἔθνος διδόμενον ὀλικῶς εἰς τὴν χειροτεχνίαν καὶ τὸ ἐμπόριον, ὁ καταβαλλόμενος κόπος δὲν ἔχει ὡς ὄριον τὴν ἔκτασιν τῆς γῆς, ἀλλὰ τὴν ἔκτασιν μᾶλλον τοῦ κεφαλαίου, ἐνῶ ἐξ ἐναντίας εἶναι φανερὸν ὅτι ἔθνος διδόμενον εἰς τὴν γεωργικὴν, ἔχει χρεῖαν μᾶλλον τῆς ἐκτάσεως τῆς γῆς, ἢ καὶ κατὰ μέγα μέρος δὲν δύναται νὰ ἐλλείψῃ ἀπὸ αὐτὸ καὶ τὸ κεφάλαιον (*). Σημειωτέον δὲ ὅτι τὴν περιοχὴν μὲν τῆς γῆς, ἢ τὴν γονιμότητα αὐτῆς εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπεκτείνῃ τις παρ' ὅσον συγχωρεῖ ἡ φύσις τῶν πραγμάτων· ἐξ ἐναντίας δὲ ἔχει ἀπεριόριστον δύναμιν νὰ ἐπεκτείνῃ τὸ κεφάλαιόν του, καὶ ἐπομένως καταβάλλων μὲν ἄλλο κόπον ν' αὐξήσῃ τὰ προϊόντα του, καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ τὰ πλοῦτη του. — Οὕτως οἱ κάτοικοι τῆς Γενεύης, μὲ περιοχὴν γῆς μόλις δίδουσαν τὸ εἰκοστημόριον τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων των ἡδυνήθησαν νὰ ζῶσιν ἀφθονέστατα. Χῶραι τινὲς τῆς Εὐρώπης, αἵτινες ἄλλως ἤθελον μένει σχεδὸν ἔρημοι.

(*) Ὅσοι κατὰ δυστυχίαν στεροῦνται τοῦ κεφαλαίου, δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι κατὰ μέγα μέρος ἐργάζονται διὰ τοὺς ἄλλους, καὶ τριπλῆ ἀπόδειξις εἶναι οἱ κάτοικοι τῶν ἀνατολικωτέρων μερῶν μας, οἵτινες ὄντες βιασμένοι νὰ πωλῶσι τὰ προϊόντα των καὶ πρὸ τῆς ἐξαγωγῆς αὐτῶν, δὲν λαμβάνουσιν οὔτε μέρος καὶ τῆς ἀντικειμένου τιμῆς.

διὰ τῆς προόδου τῶν μηχανικῶν τεχνῶν, κατήντησαν νὰ ᾖ μᾶλλον κατοικημένοι καὶ εἰς καλλίτερον κατάσταση παρὰ τὰς ἄλλας. Εἰς τὴν ἸΓ' ἑκατοστατηρίδα ἡ δημοκρατία τῆς Βενετίας, ἔχουσα μόλις μέρος γῆς εἰς τὴν Ἰταλίαν, τοσοῦτον πλοῦτον ἡδυνήθη νὰ λάβῃ ἐκ τοῦ ἐμπορίου της, ὥστε δι' αὐτοῦ νὰ κατασταθῇ ἱκανὴ νὰ κυριεύσῃ τὴν Δαλμάτιαν καὶ νὰ ἐξουσιάσῃ τὰς πλειότερας νήσους τῆς Ἑλλάδος, ὡς καὶ αὐτὴν τὴν μητρόπολιν ἀκόμη τῆς Ἑλληνικῆς αὐτοκρατορίας. Ἐν γένει δὲ ἡ ἔκτασις καὶ ἡ γονιμότης τῆς γῆς ἔθνος τινός συνίσταται κυρίως ἐκ τῆς εὐτυχῆς θέσεώς του· ἀλλ' ἡ αὐξήσις τοῦ κεφαλαίου του προέρχεται ἐκ τῆς καλῆς χρήσεως τῶν πρώτων μέσων του, καὶ ἐκ τῆς φρονίμου κυβερνήσεως τῶν πραγμάτων του.

Μετὰ τὴν σύντομον ἐποψίαν τῶν τριῶν γενικῶν μέσων τῆς ἐξαγωγῆς τῶν προϊόντων, θέλομεν ἐξακολουθήσειν νὰ ἀναλίσσωμεν εἰς τὸ προστέχες ἄρθρον μας λεπτομερέστερον ἕκαστον, διὰ τοῦ ὁποίου δυνάμεθα νὰ γνωρίσωμεν τί συντείνει μᾶλλον ἢ ἥττον εἰς τὴν ἀληθῆ πηγὴν τῆς ἀτομικῆς εὐτυχίας καὶ τῆς ἐθνικῆς δυνάμεως.

—*—

ΠΟΙΚΙΛΑ

ΥΔΡΟΚΕΦΑΛΟΥ ΘΕΡΑΠΕΙΑ.

(διὰ τοῦ Ἰωδούχου Ποτασίου).

Ὁ Ἀξιότιμος Ἰατρὸς Κύριος Ροῦζερὸς συνιστᾷ τὴν χρῆσιν τοῦ Ἰωδούχου Ποτασίου εἰς μεγάλας δόσεις κατὰ τοῦ ὀξέως ὑδροκεφάλου, ὅτε τὰ κοινὰ φάρμακα ἀποτύχουσι, καὶ ἡ παράλυσις ἀρχεται μετὰ κινδύνου ἐπικειμένου θανάτου. — Ἐν βρέφος διετὲς πάσχον ὑδροκέφαλον ὀξύν εἶχε κατανήσει καὶ ἀνάισθητον· ἡ κόρη τῶν ὀφθαλμῶν του ἦτο προσηλωμένη καὶ διεσταλμένη.

εἰς τὸ δεξιτερον τοῦ σώματός του παράλυσις ἐντελής. ἐνῶ τὰ ἄκρα τοῦ ἀριστεροῦ ἐκινουῦντο συνεχῶς καὶ αὐτομάτως ὁ σφυγμὸς ταχύς τὸ σῶμα ἐφιδρωμένον ἢ κατάποσις δύσκολος. Εἰς τοιαύτην κατάστασιν θεωρῶν τὸ βρέφος ὁ Κ. Ροϊζέρος ἐπεχείρησε τὴν χρῆσιν τοῦ Ἰωδούχου Ποτασσίου. Τὸ πρῶτον νυχθήμερον ἐχορήγησε μίαν δραχμὴν, ἥτις δὲν ἐπέφερε καμμίαν ἐπαισθητὴν τροπολόγησιν τοῦ ὀργανισμοῦ. Τὴν ἐπαύριον παρετηρήθη μικρὰ τις καλητέρευσις, ἡ κόρη τῶν ὀφθαλμῶν συνεστέλλετο καὶ δὲν ἦτο τόσοσν προσηλωμένη. Τὴν τετάρτην ἡμέραν ἐγενῆν κενώσεις πολλαὶ καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἰλαρώτεροι. Τὴν δεκάτην δὲ τὸ βρέφος εἶχεν ἀποκτήσει καὶ τὰς νοητικὰς του δυνάμεις, καὶ τὰ μέλη τοῦ ἀριστεροῦ μέρους εἶχον ἀρχίσει νὰ κινηθῶσι. διότι μετὰ τὴν παῦσιν τῶν πρῶτων αὐτοματικῶν κινήσεων εἶχον μείνει διόλου ἀκίνητα σχεδὸν μίαν ἐβδομάδα. Ἡ παράλυσις τοῦ δεξιτεροῦ μέρους ἤρχισε νὰ διαλύεται μετὰ τὴν δωδεκάτην ἡμέραν.

Ἡ ἀνάρρωσις διήρκεσε τρεῖς μῆνας, μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν ὁποίων ἰάθη ἐντελῶς.

(ὁ Νέος Ἀσκληπιός)

Σ. Ὡς ἐκ τῶν συμπτωμάτων συμπεραίνοντες ὅτι ἡ ἀσθένεια αὕτη ἐπιπολάζει κατ' αὐτὰς εἰς τὴν Σμύρνην, καθυποβάλομεν εἰς τὴν κρίσιν τῶν συμπολιτῶνας Ἱατρῶν τὴν χρῆσιν τῆς ἀνωτέρω θεραπείας.

—0—

ΕΝΙΑΥΤΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΙΒΗΡΙΑΝ ΚΑΙ ΛΑΘΟΝΙΑΝ.

- Ἰουνίου 11. Ἡ χιών ἀρχίζει νὰ διαλύηται.
— 21. Ἡ χιών ἐκλείπει.
— 30. Οἱ ἄγροι ἀρχίζουσιν νὰ πρασινίσωσι.
Ἰουλίου 5. Τὰ φυτὰ κάμνουσιν βλαστούς.
— 13. Τὰ φυτὰ κάμνουσιν ἄνθη.
21. Οἱ καρποὶ ὠριμάζουσιν.
21. Τὰ φυτὰ κάμνουσιν σπόρον.
Αὐγούστ. 6. μέχρις Ἰουνίου 11 χιών καὶ πάγος.

ΤΟ ΒΑΡΥΤΕΡΟΝ ΠΡΑΓΜΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ.

—0—

Ἐνῶ ποτε εἰς καιρὸν χειμῶνος συνέπλεόν τινες μετὰ τῶν οἰκογενειῶν των, συνέβη σφοδρὰ ἀνεμοζάλη καὶ τρικυμία εἰς τὴν θάλασσαν, ὥστε ἤρχισαν νὰ κάμνωσι χύσιν τοῦ πλοίου, ρίπτοντες καθεῖς τὰ βαρύτερά του πράγματα. Εἰς δ' ἐκ τῶν συμπλεόντων, ἀγροῖκος κατὰ τὸ φαινόμενον, πιάσας διὰ χειρὸς τὴν γυναῖκά του, ἔρριψεν αὐτὴν εἰς τὴν θάλασσαν, εἰπὼν ὅτι κἀν-ἐν ἄλλο πρᾶγμα δὲν στοχάζεται οὔτε ἦρε βαρύτερον ἐκείνης.— Οἱ λόγοι οὔτοι, καθόσον μὲν ἀποτείνονται εἰς γυναῖκα ἀπαίδευτον καὶ μωρὰν, εἶναι πάντοτε τοσοῦτον ἀληθεῖς καὶ βέβαιοι κατὰ δυστυχίαν, ὥστε εἶναι ἀξιολύπητοι τῶντι ὅσοι εἶναι ἠναγκασμένοι παρὰ τῆς σκληρᾶς μοίρας των νὰ συζῶσι μετὰ τοιαῦτα ἔλθεινὰ ἐκτρώματα τῆς φύσεως. Ἐξ ἐναντίας ὁμως ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι πεπαιδευμένη καὶ φρόνιμος γυνή, καθίσταμένη ἢ χαρὰ καὶ ἢ ἀγαλλίασις τοῦ συζύγου της, οὐχὶ μόνον δὲν εἶναι βάρος εἰς αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀνακουφίζει μάλιστα ἀπὸ ἄλλα ἀναπόφευκτα εἰς τὴν ζωὴν βάρη, καὶ ἀποτελεῖ κυρίως τὴν εὐδαιμονίαν του.

ΣΥΛΛΟΓΗ ΓΝΩΣΜΩΝ. (Μετάφρ. ἐκ τοῦ Ἀρμενικ.)

- 1 Δὲν ὑπάρχει γῆ τοσοῦτον γόνιμος ἥτις μὴ δουλευομένη νὰ προάγῃ ἐφ' ἑαυτῆς καρπὸν.
- 2 Ἐν δένδρον μὲ καλὸν κηπουρὸν δίδει πολλάκις πλείοτερα, παρὰ πολλὰ δένδρα, χωρὶς καλὸν κηπουρὸν.
3. Τὸ πρῶτον μάθημα τὸ ὁποῖον ὀφείλει νὰ μάθη τις εἶναι τὸ νὰ γνωρίσῃ τὴν ἄγνοιάν του.
4. Πόσοι μεγάλοι ἄνθρωποι ἦλθαν εἰς τοῦτον τὸν κόσμον καὶ ἐφυγαν ὡς μικροί· ἐκ τοῦ ἐναντίου, πόσοι μικροὶ ἦλθαν καὶ ἐφυγαν ὡς μεγάλοι.
- 5 Τὸ γῆρας εἶναι ἀρρώστια τὴν ὁποίαν ὀλοὶ ἐπιθυμοῦν, καὶ ἡ νεότης δῶρον τὸ ὁποῖον κἀνεὶς δὲν γνωρίζει.

6 Ἄθλιος ὁ πτωχὸς ὅστις δὲν ἔχει χρήματα νὰ ἐξοδεύσῃ, καὶ ἀθλιέστερος ὁ πλούσιος ὅστις δὲν ἔχει καρδίαν νὰ χαρῆ τὰ πλούτη του.

7 Πᾶν ξύλον ἔχει καὶ τὸν ἰδίον του σκῶληκα.

8 Ἰσχυρότερον εἶναι τὸ φῶς ἐνὸς Ἡλίου τὴν ἡμέραν, παρὰ χιλίων ἀστρων τὴν νύκτα.

9 Εἰς μόνος λόγος ἀρκεῖ διὰ νὰ διεγείρῃ ἐριδα, τὴν ὁποίαν χίλιοι λόγοι δὲν δύνανται νὰ καθησυχάσωσιν.

10 Ὁ ἀμαθὴς κυττάζει ποῖος εἶναι ὅστις ὀμιλεῖ· ὁ σοφὸς τί εἶναι τὸ ὁποῖον ὀμιλεῖται.

11 Μὴ θαυμάζῃς ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐμβαίνει μέσα εἰς τὴν γῆν καὶ ἐκβάλλει τὸν χρυσόν, θαύμαζε μᾶλλον ὅτι ὁ χρυσὸς ἐμβαίνει εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ τὴν ἐκβάλλει ἔξω.

12 Ὅλα τὰ φαγητὰ πρέπει νὰ περάσωσιν ἀπὸ τὴν φωτίαν.

13 Τὸ φόφημα τῶν λύκων εἶναι ὑγεία τῶν προβάτων.

14 Ὅταν σὺ δὲν γνωρίζῃς τὴν ἀξίαν τοῦ χρυσίου, οὔτε τὸ χρυσίον γνωρίζει τὴν ἰδικὴν σου.

15 Ὁ βούς ἂν δὲν σφαχθῇ, δὲν τρώγεται· ὁ ἰχθῦς, ἂν δὲν ψοφήσῃ, δὲν γίνεται τροφή.

16 Ἰῆς ἀηδόνας ἢ γλυκεῖα φωνὴ τὴν κάμνει νὰ κλεισθῇ εἰς τὸ κλωβίον τοῦ ἐλέφαντος οἱ ὠραῖοι ὀδόντες τὸν κάμνουσι νὰ σκοτωθῇ· τοῦ ἵππου ἢ ὠραιότης καὶ ἰσχύς τὸν κάμνουσι νὰ κλεισθῇ εἰς τὸν σταῦλον.

17 Ἡ προβούλευσις εἶναι διδάσκαλος τῶν σοφῶν, ἢ δυστυχία εἶναι διδάσκαλος τῶν τρελλῶν.

18 Ὅποιος κυττάζει ἀλλήθωρα, τὸν φαίνονται ὅλα τὰ πράγματα δύο.

19 Ὁ ποταμὸς φέρει πλεῖστον ὕδωρ παρὰ τὴν βρῦσιν, ἀλλὰ συνεπιφέρει καὶ πολλὰς ἀκαθαρσίας.

20 Ἀφοῦ ἔφυγε τὸ πωλίον, εἰς μάτην ἔχεις τὸ κλωβίον τοῦ κλειστόν.

21 Σκύλος εἶναι, πλὴν φυλάττει· Γάτος εἶναι, πλὴν πιάνει τοὺς ποντικούς.

(Ἀκολουθεῖ)

Θεμβρούσιος Ἰωανν δης.